Moteris

LIETUVIŲ MOTERŲ ŽURNALAS

1974

sausis
vasaris

TURINYS

O. Bačkienė	Asmenybės ugdymo kaikurie poveikiai	2
Z. Daugvainienė	Gyvenimo saulėlydis	4
Z. Tenisonaitė	Saldusis miegelis	6
B. Vytienė	Svajonės; Tikrovė; Tėvynei (eil.)	9
P. Gaučys	Amerikietė moteris vokiečio akimis	10
M. Souckova	Laivas yra dvylikai	13
A. Baronas	Paskaitininkė	16
• Naujos knygos	Pr. Naujokaitis — Poetės Julijos Švabaitės-Gylienės beletristikos knyga	18
• Šeima ir auklėjimas	J. Valiūnas — Saugokime lietuvybę	19
	E. Jačiunskienė — Lietuvė motina išeivijoje	19
• Moterys pasaulyje		21
• Organizacinė veikla		24
• Madų ir grožio pasaulis	Veda I. Kairienė	24
• Šeimininkių kampelis	Veda L. Murauskienė	27

ILIUSTRACIJOS

V. Vizgirda	Portretas (Ona Šidlauskienė)	4
A. Steponaitienė	Kilimas	7
K. Jukėnas	Žvakidės	9
Matisse	Moterys	11
A. Jonušienė	Bobutė ir diedukas	13
A. Zubienė	Vakaro malda	14
A. Zubienė	Duonmedžiai	15
A. V. Labokienė	Kova	16
A. Leškienė	Baladė	17
A. Surgailienė	Iliustracija	20
P. Augius	Iliustracija	20

"MOTERIS" LIETUVIŲ MOTERŲ ŽURNALAS 1974 m. Nr. 1 (97)

NORA KULPAVIČIENĖ — redaktorė

Z. DAUGVAINIENĖ — kalbos taisytoja, Z. DIDŽBALIENĖ — korektorė,

I. KAIRIENĖ — skyriaus vedėja, L. MURAUSKIENĖ — skyriaus vedėja,

BRONĖ PABEDINSKIENĖ — administratorė.

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ DRAUGIJA

Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College St., Toronto, M 6 H 1 A 8, Canada

Spaudė "Žiburių" spaudos bendrovė. Toronto. Ontario. Prenumerata metams $6.00; garbės prenumerata $10.00.

Viršelis — aukštaitiškas audinys.

Jei nėra kitaip susitarta, gautąją medžiagą, kaip straipsnius, nuotraukas ir kt. redakcija negrąžina ir taiso bei tvarko savo nuožiūra.

"MOTERIS" Lithuanian Women's Magazine. 1974 m. Nr. 1 (97) Printed by "The Lights" Printing and Publishing Co. Limited in Toronto.

moteris

1974 Nr. 1 (97)

Demonstruoja lietuviškas eglutes —

Laura Kentraitė ir Karolina Kosarskaitė, Science in Industry muzėjuje Čikagoje; (dešinėje) Kazimiera Čampienė su anūke Kristina.

Lietuviškais ornamentais - šiaudinukais papuoštos eglutės

ŠOKĖJOS SADUTĖ

ASMENYBĖS UGDYMO KAIKURIE POVEIKIAI

O. BAČKIENĖ

Visa eilė modernių sociologų bei pedagogų vis stipriau pabrėžia, kad šių dienų gyvenime vis daugiau ir daugiau susiduriama su žmogaus asmenybės krize. Pagal pedagogikos dėsnius aplinkumą kuria bei daro įtakos ne tai, ką žmogus kalba, moka, žino, bet daugiausia kuo jis savyje yra, kokios dvasinės vertybės jame glūdi. Kiekvienas mūsų šalia savo individualių savybių turime ir dvasinio pobūdžio principų, kuriais pakylame virš savisaugos ir kitų biologinių tendencijų ir pagal kuriuos stengiamės tvarkyti savo gyvenimą.

Svarbų vaidmenį asmenybės ugdymui turi mokyklų sistemos, kurios kelia didelį susirūpinimą šių dienų gyvenime. Jos reikalingos didelių pakaitų ir ypatingo šuolio pirmyn, kad neatsiliktų nuo moderniojo gyvenimo. Tat ieškoma naujų idėjų bei kaikur dvasinių vertybių didesnio užakcentavimo.

Tuo rūpinasi UNESCO, tuo rūpinasi pavieniai kraštai. Amerikos auklėjimo studijų komisija, Senato ir Atstovų Rūmų pritarimu, šaukia 1975 m. visuotinę konferenciją, kurioje bus peržiūrėta ir nustatyta auklėjimo tikslas, siekimai, atitinkamumas gyvenimui. Pagal John Dewey filosofiją Amerikos auklėjimas daugiau individualistinis, pabrėžiąs individo laisvės principą visiškai nustelbiant autoritetą. Europoje priešingai, auklėjimo sistemoje vyrauja autoritetas, bet per daug paneigtas individualinės laisvės principas. Tuo tarpu, ryšium su asmenybės ugdymu iškyla jieškojimas aukso vidurio, kur autoritetas ir laisvė eitų lygiagrečiai ir padėtų astatyti dvasines vertybes, kad ateities pasaulis būtų geresnis. Tik deja, žmonės pradeda kovoti prieš blogį ne tada, kada jis iškyla, bet tada, kai jis jau pasidaro pavojingas. Tuo atveju ta kova tampa tik beprasmis energijos eikvojimas ypačiai turint galvoje žmogaus asmenybės ugdymą, kuris siekia gėrio puoselėjimo.

Visi žinome, kad įvairios ypatybės bei sugebėjimai išsivysto jaunai būtybei augant bei bręstant. Ateidamas į pasaulį žmogus atsineša savo tėvų bei ankstyvesniųjų kartų paveldėjimą. Tat, žmogaus asmenybės ugdymas priklauso nuo įgimtų pradų-paveldėjimo ir nuo aplinkos veikimo bei auklėjimo. Pedagogikoje yra nesutarimų, kas turi daugiau reikšmės asmenybės ugdymui: paveldėjimas, ar aplinka-auklėjimas.

Psichinio paveldėjimo srityje yra tik užuomazgos, pradai, kurie specifiškai savaime nepasireiškia, jeigu nėra tam reikalingų sąlygų. Pačios reikšmingiausios emocinės ir dvasinės galios yra reikalingos daug tiesioginės paskatos, kad išsivystytų ir subręstų. Esant blogai pradžiai tolimesnis brendimas yra sunkus ir dažnai surištas su visokiomis problemomis bei visokiais nenormalumais.

Tikrąja pradžia reikia laikyti embrioninį vystymąsi. Jau antrame nėštumo mėnesyje formuojasi žmogaus organizmo dalys ir sistemos. O kai formuojasi, tos

kūno dalys yra nepaprastai aktyvios ir jautrios visokioms įtakoms ir yra labai lengvai pažeidžiamos. Pvz., nikotinas, alkoholis, marijuana ar kitos kenksmingos medžiagos patekusios gali padaryti labai daug žalos.

Tas pat pasakytina ir dėl intelektualinių galių plėtotės. Dar negimęs 6 mėn. kūdikis jau turi smegenų ląstelių tiek, kiek jų turės suaugęs. Jos yra pačios komplikuočiausios žmogaus organizme ir vėliau nebesidaugina, tiktai vystosi. Sunkiai pažeistos smegenų ar nervų ląstelės nyksta. Begyvendamas žmogus jų nebegali atkurti. Tuo tarpu kitokios organizmo ląstelės lengvai dvejinasi ir dauginasi. Sužaloti kūno audiniai lengvai atsistato iš naujų ląstelių. Didžiausias pavojus bet kokio pažeidimo yra smegenims, nes tai svarbiausioji ir jautriausioji žmogaus organizmo dalis. (Psychology of Human Development — Prof. Pikūnas).

Pojūčių, emocinių ir kitų galių plėtotė pagal Maria Montessori turi taip pat jautrumo fazes. Trijų mėnesių kūdikis jau nori matyti, girdėti ir reikalingas daug postūmių bei atitinkamų sąlygų, kad regėjimo, klausos pojūčiai gražiai vystytųsi.

Bendrai, to didelio jautrumo fazė pasibaigia maždaug apie penktuosius-šeštuosius metus. Šiuo metu vaikas turi nors neišvystytas, bet praktiškai jau visas galias. Jis ima naudotis protu, nors jis dar nėra logiškas. Kiekvienu atveju jieško sprendimo, nors dar nesuvokia dalyko esmės. To meto klaidos yra tik nesubrendimo požymiai ir tenka budėti, kad netaptų blogio įpročiais.

Asmenybei ugdyti reikalinga ypatingas dėmesys kreipti į pirminius pradus. Nepažadintas laiku talentas ar ypatingi sugebėjimai vienoje ar kitoje srityje nebegali išsivystyti į augšto laipsnio pasireiškimą, nebegali visame didingume išsiskleisti. Nuo pat kūdikystės vaiko asmenybės ugdymą pradeda įtaigoti šeima, ypačiai motina. Ji yra raktas atidaras duris į vidinį vaiko pasaulį. Daniel Rops, Prancūzų Mokslo Akademijos narys, taip išsireiškė: "Pilnutinis žmogus yra motinos šedevras". Šeimoje puoselėjamos dvasinės vertybės nejučiomis įtaigoja jauną būtybę. Graži šeima tai Dievo dovana tautai ir žmonijai . . . Šeimos nuosmukis veikia jaunąją kartą.

Mr. R. P. Vernet (Vice President de la Societe Internationale de Criminologie) 1971 m. dalyvaudamas Pasaulinio Motinų Sąjūdžio kongrese konstatavo: 80% visų recidyvistų iš jo tyrinėtų 10.000 bylų buvo iš pairusių šeimų arba visai be šeimos augusių vaikų. Ir jis baigė: "Siekimas turėti normalią, laimingą šeimą yra pagrindinis poreikis — žmogaus idealas"

Tas šeimos idealas jau norima pakeisti laisvosios meilės principu. Skyrybos tampa kasdieniniu dalyku. Pagal dr. A. Platerį skyrybų požiūriu pirmauja Amerika, paskui Rusija ir kiti Europos kraštai ypač Švedija, kur š.m. birželio 1 d. priimtas Parlamente įstatymas, kuriuo beveik sulyginta santuokinė ir nesantuokinė šeimos institucija. Šitokia nepastovi šeimos padėtis, jos moralinis nuvertinimas nebeleidžia jai išsiskleisti ir spinduliuoti asmenybės formavime. Tiktai graži šeimos dvasia, teigiami ryšiai tarp šeimos narių užkerta kelią į blogą draugystę, padeda išvengti konfliktų su namų nuotaikomis.

Kartais asmenybės ugdymo poveikiams nusikalsta ir tėvai statydami peraštrius reikalavimus ir tai ne tik mažiems, bet jau ir suaugusiems vaikams. Nepaisant vaiko vidinių emocijų, nei aplinkos, kurią dažnai dominuoja daugiau ar mažiau dezorganizuotas elementas, iš vaikų besąlyginiai reikalaujama priimti suaugusiųjų arba tėvų valią. Tas nuolat kartojama, prikaišiojama. Tuo atveju vaikas pajunta lyg tik sąlyginį jo priėmimą ir jo savistovumo glamžymą. Pajuntama stoka atodairos bei jo, kaip individo, įvertinimo. Tik abipusis pasitikėjimas, vaiko gerų savybių pastatymas prieš nevykusius veiksmus, gali padėti atstatyti lygsvarą ir pakreipti gerąja linkme. Tas ypačiai svarbu siekiant jo paties ugdymosi, kur jis pats pajustų jog tikrovę reikia matyti, bet prieš ją nesuklupti.

Vaikystės amžiuje vyrauja malonumų motyvai ir vaikai nemėgsta daryti kas jiems nepatinka. Tik brėstant vaiko protas darosi pajėgesnis ir ima suprasti tikrąją reikšmę paklusnumo bei savęs tvardymo. Nuolatiniai įsakinėjimai bei barimai gali pavirsti dresiravimu, o ne auklėjimu ir tada mes susiduriame su neigiamu, o ne teigiamu asmenybės ugdymo poveikiu. Tinkamas paklusnumo ir drausmės bei autoriteto panaudojimas yra labai svarbus veiksnys, bet tas nereiškia vaiko laisvo apsisprendimo bei vidinių nusiteikimų suniekinimo, tik pakreipimą tinkamesne linkme.

Šiandien, kaip amerikietis, meno kritikas Selden Rodman sako, vis toliau ir giliau vyksta "humanizmo išdavimas". Šiame laikotarpyje ir tėvams atlikti savo auklėjamąją misiją darosi vis sunkiau. Nebeužtenka būti tik tėvu ar motina, bet reikalingas ir tam tikras pasiruošimas bei paruošimas. Džiugus reiškinys, kad ir Amerikoje jau nuo praėjusių metų kaikuriose mokyklose yra įvesta programa — "Education for Parenthood". (Wash. Post, May 31, 1973). Pastatymas "Education for Parenthood" lygiagrečiai su seksualiniu auklėjimu, gal sustiprins šeimos-tėvų misijos supratimą ir atsakomybę prieš būsimą kartą.

Mokykla sudaro skirtingesnes sąlygas asmenybės ugdymui negu namai ir aplinka. Patekus jaunuoliui į mokyklą, kur auklėjimas visiškai skirtingas nuo tėvų tradicinio auklėjimo dažnai įvyksta susikirtimas tarp namų auklėjimo ir mokyklos, ir to pasekoje vaikai atsiduria prieš dilemą. Kartais vaikams tėvų auklėjimas atrodo nebetinkamas, ne šių laikų dvasioje. Čia pradedama jausti lyg tam tikra praraja tarp tėvų ir vaikų ir tas asmenybės ugdymui gana pavojinga. Juo labiau turint galvoj dabartinį vaikų bėgimą iš namų, mokyklų, institucijų. Pagal U.S. News and World Report, Amerikoje kiekvieną savaitę pabėga apie 10.000 paauglių tarp 14-17 metų amžiaus. Atstovų Rūmuose Sen. McClellan pravedė 30 milijonų dol. išlaikymui "runaway houses" — prieglobsčių. Svarbiausia priežastis to bėgimo: stoka ryšio tarp vaikų ir tėvų bei pairusi namų dvasia . . . stoka disciplinos.

Juo labiau, kad šiame perijode iškyla nauji poveikiai ir poreikiai, kurie vienaip ar kitaip daro įtakos į moralinių vertybių pergrupavimą. Pirmiausia greta pagrindinių auklėtojų: tėvų, mokyklos, Bažnyčios, kurie siekia planingai auklėti, šalimai atsistoja draugai, kurių įtaka gana reikšminga jaunimo gyvenime.

Draugavimosi šaknys glūdi pačioje žmogaus prigimtyje ir socialiniu požiūriu tai yra vertingas dalykas. Draugystė tarp dviejų asmenų ypač skirtingų lyčių turi teigiamų ir neigiamų poveikių. Jeigu ji bus paremta tik seksu, be jokios romantikos, jei dvasinis skurdas, narkotikai, moralinis nuosmukis vyraus — toji draugystė gali padaryti nepataisomą žalą. Bet pats linkimas į kitą asmenį, atskleidimas savo vidinio gyvenimo, parodymas didesnio artimumo bei tarpusavio įvertinimo tam tikruose romantiškumo rėmuose yra

V. VIZGIRDA PORTRETAS (ONA ŠIDLAUSKIENĖ)

gana teigiamas poveikis. Panašią draugystę bei meilę prancūzų rašytojas St. Exubery savo raštuose yra taip apibūdinęs: "Mylėtis-draugauti tai nėra vien žiūrėti į vienas kitą, bet žiūrėti kartu į tą patį idealą".

Nuo dviejų asmenų draugystės skiriasi grupinė draugystė, kur susiburiama siekiant tam tikrų tikslų: idealistinių, socialinių, sportinių ir pan. Asmenybės ugdymui yra svarbus organizuotas grupinis veikimas, ypač idealistinio pobūdžio organizacijos, kur pati saviaukla grindžiama kilniomis idejomis, kaip skautai, ateitininkai ir kitos. Jaunam žmogui neužtenka būti tik paviršutiniškai geru. Jis turi turėti ir tvirtas šaknis bei siekimus, idėjas į ką galėtų atsiremti ir kuriomis jis galėtų užpildyti savo jaunatvišką nerimą. Kitaip tas nerimas gali išsiveržti į nuotykių jieškojimą, nusikaltimus ir visiškus šunkelius.

Tautinės organizacijos kelia tautybės pajautimą, bei tautini sąmoningumą, skatina naujų idėjų pasisavinimą. Mūsų atveju tas duoda tam tikrą identifikaciją-atspalvį išskiriantį iš masės. Amerikoniškumas tai kaž kas labai plataus, kur visų tautybių individualumas apsupamas tam tikra skraiste. Tuo tarpu po ta skraiste savo tautybės atpažinimas, kultūriniai pasireiškimai kelia jaunuosiuose tam tikrą romantizmą, kurį Putinas savo "Sukilėliuose" taip nusako: "Jaunystės romantika dažniau pastumia aukotis, negu šaltas protas ir sotus gyvenimas".

GYVENIMO SAULĖLYDIS

Z. DAUGVAINIENĖ

Senėjimas yra vienas iš pačių sunkiausių dalykų žmogaus gyvenime — žmogaus išsivystyme. Pati žmogaus prigimtis, atrodo, prieštarauja prieš žmogaus nužeminimą vykstant senėjimo procesui ir daug žmonių niekados nesusitaiko su senėjimo krize. Tiek ilgai, kiek tik gali žmonės bando kovoti su tuo neatšaukiamu sprendimu, kad kiekvienam (jeigu nemiršta būdamas mažas ar jaunas) reikia pasenti: kovoja, kaip išmanydami, kol pagaliau pasijaučia pavargę ir netekę betkokio gyvybingumo. Tada nuleidžia rankas ir galvoja, kad jau viskam atėjo galas. Tokiu būdu puikiausia proga žmogui subręsti ir išsivystyti tampa prarasta, kadangi jis nesupranta, kad senėjimo procesas siūlo ir teikia dideles galimybes subręsti: subręsti žmogiškoje plotmėje ir tapti tikrai pačiu savimi.

Mes visi matom ir suprantam, koks sunkus ir vingiuotas kelias yra perėjimo iš vaikystės į paauglystę, iš paauglystės į subrendimo amžių. Bet mažiau galvojam ir mažiau žinom apie perėjimą iš aktyvaus, pilno energijos ir nebaigiamų pasiruošimų dabarčiai ir ateičiai, viduramžio žmogaus į naują — senėjimo ir senatvės krizę, kuri turi, galbūt, dar daug ir didesnių sunkumų. Apie tai nedaug kalbama, kadangi dauguma žmonių nenori prisipažinti ne tik kitiems, bet net ir patys sau, kad jie jau sensta.

Gyvename krašte, kur jaunystė garbinama, kur jaunystei viskas palenkta ir pataikaujama, žodžiu, mūsų laikotarpiui yra charakteringa jaunystės kultūra. Todėl kiekvienas jaučiasi turįs būti jaunas ar bent atrodyti esąs jaunas. Bet tai nepakeičia fakto, kad kiekvienas pamažu sensta ir, kad ir kažinkaip nenorom, atsiduria tikroje senatvės krizėje.

Kiekviena moteris anksčiau ar vėliau pamato, kad jos žydėjimas pradeda vysti, kad jos fizinis patrauklumas jau ne tas, koks buvo — ji nuolatos menkėja. Fiziniai negalavimai pradeda pasireikšti kaskart daugiau: galvos skaudėjimas, ne toks gilus miegas, reumatiniai skausmai, mažesnis pajėgumas susikoncentruoti, dažnesnis susierzinimas, neramumas. Gyvenimo džiaugsmas pamažu menkėja, nuovargis didėja.

Vyras, sulaukęs penkiasdešimties ar daugiau metų, paprastai susitinka su tuo, ką anglai vadina vidudienio velniu: staigiai dėl visko jam pradeda kilti abejonės ir klausimai: apie jo profesiją, apie draugus bei pažįstamus, apie savo paties šeimą. Dažnai suabejoja savo profesiniu pajėgumu ir kūrybingumu, žodžiu — jis pamažu ima netekti pasitikėjimo savimi. Tai yra pirmieji išviršiniai ženklai artėjančios senatvės, vidinė baimė palečia dar giliau: "gyvenimas pradeda eiti į galą . . . argi galimas daiktas, kad netrukus aš būsiu niekam netikęs ir niekam nebereikalingas . . . negi netrukus ateis diena, kad ir aš iškrisiu iš gyvenimo, kaip tas lapas nuo medžio?"

Kiekvienas žmogus vienu ir tuo patim metu išgyvena tris atskirus amžius: chronologinį, apsprendžiamą skaičiumi pragyventų metų, biologinį — apsprendžiamą jo kūno sveikata ir pajėgumu, ir psichologinį, ma-

tuojamą tuo, kiek ir kaip pats žmogus galvoja ir jaučiasi esąs senas.

Labai svarbu pradėjusiam senti žmogui nematuoti savo senatvės pagal chronologinį - kalendorinį amžių ir prie to amžiaus nederinti savo jausmų ir veiksmų. Daug žmonių greit pasensta vien dėlto, kad skaičiuodami savo metus jaučia, kad jau laikas būti senam. Bet juk neretai pasitaiko matyti aštuoniasdešimtinius, kurie savo širdy jaučiasi jaunesni už tuos, kurie gal 30 ar 40 metų jaunesni už juos.

Kiti, priešingai: stačiai atmeta faktą, kad jie jau pradeda senti, užmerkia akis į tą neišvengiamą dalyką ir nuduoda tarsi jie tebebūtų pačiame jaunystės žydėjime. Kartais tenka matyti jau visai pasenusias moteris besirengiančias ir besielgiančias tarsi jos tebebūtų jaunutės mergaitės, o naujai išrandama ir masiniai naudojama vyrams kosmetika taip pat rodo, kad ir vyrai kas kart vis daugiau stengiasi atrodyti jaunesni.

Tiek vyrai, tiek moterys, atrodo, nenori suprasti, kad kiekvienas amžius turi savo skirtingą grožį.

Jeigu vyresnio amžiaus žmogus neįžvelgia naujų ir svarbių akiračių, kuriuos tik senas amžius gali duoti, jis ima pavydėti ir nekęsti jaunų žmonių. Nors iš tikrųjų mūsų laikais reikia tikro didžiadvasiškumo senstančiam žmogui nesijausti pažemintam matant jaunuosius stovinčius gyvenimo viršūnėje, besidžiaugiančius savo galia ir dažnai su panieka žvelgiančius į vyresniuosius.

Gal todėl tiek daug vyresnio amžiaus žmonių bando pabėgti nuo nemalonios dabarties ir neviliojančios ateities leisdamiesi į praeities prisiminimų pasaulį: "... Kai aš buvau jaunas ..." Ir bando įtikinti patys save ir kiekvieną, kuris jų pasakojimų klauso, kad jų praeitis, jų vaikystės, jų jaunystės metai yra buvę taip nuostabiai gražūs, geri ir garbingi ...

Neteisinga būtų reikalauti, kad senstantis žmogus atmestų visus prisiminimus savo jaunystės patirties. Tikrai galima turėti malonumo ir paguodos žvelgiant į savo praeitį ir net reikėtų puoselėti sveiką pasididžiavimą savo praeities gyvenime atliktais kilniais darbais, bet idealizuoti ir garbint savo praėjusį gyvenimą reikėtų vengti. Ypač svarbu nenumoti ranka į savo amžiaus reikalavimus ir gyventi vien praeitimi.

Ar tikrai žmogus gali pozityviai priimti senatvę? Taip, tikrai gali, bet nepakanka vien tik sutikti su šiuo neišvengiamu faktu, jį reikia priimti drąsiai ir atvirai. Jeigu žmonės žinotų vertybes ir turtingas galimybes, kurias tik subrendęs amžius gali teikti, tai ne pasyviai kęstų šį neišvengiamumą, bet aktyviai ir noriai žengtų per tuos vartus, kurie veda į tikrą žmogaus dvasinę pilnatvę. Pažvelgus į kiekvieną seną žmogų tuoj pat galima pasakyti ar jis yra susitaikęs su senatvės dalia ar ne. Jei taip — jame aiškiai atsispindi ramumas ir savitvarda, jei ne — jo vidinis neramumas, jo irzlumas, jo skundai dėl smulkmenų parodo jo nesugebėjimą suprasti ir įvertinti esamos padėties t. y. senatvės.

Antra, reikia išmokti atsipalaiduot nuo daug ko. Jaunystėje ir subrendimo amžiuje paprastai žmogus yra giliai paskendęs savo darbo, savo šeimos bei savo turto reikaluose ir nepajėgia gyventi nuo to atsipalaidaves. Ir tik atėjus senatvei jis pajėgia į visa tai pažiūrėti iš naujos perspektyvos ir nuo viso to veržimosi pirmyn atsisakyt. Ši plati perspektyva teikia galimybę pažvelgti i tikrąja visko prasmę: į gyvenimo prasmę, į meilę, į laiką, i Dievą, į amžinybę. Tai leidžia žmogui pamatyt tikrąją daiktu vertę be įsiterpimo egoistinių asmeniškų interesų ir įvairiu įtarinėjimu, kurie ankstyvesniaisiais metais užtemdydavo jo pažiūras. Trumpai sakant, žmogus įsigyja išminties, kurios negausi iš jokių knygų ar mokslo įstaigų: vien tik nuolatinis viso gyvenimo augimo ir brendimo procesas duoda tą širdies išmintį. Tylus gerumas, išmintingas pakantrumas ir ramybė seno žmogaus gali būti tikra palaima savo aplinkai. Jei vyresnio amžiaus žmogui pavyksta pasiekti šį atsipalaidavimą, tai ir jaunieji nuo jo greit nenutols, nes nebijos jo subjektyvių ir savanaudiškų ambicijų. Toks žmogus, atradęs savo naują *aš*, paprastai būna vertinamas visų, ypač turinčių mažiau gyvenimiškos išminties: jie noriai klauso ir jieško tos tikrosios išminties, gerumo ir rimties padiktuotų patarimų.

Labai didelė problema senstančiam žmogui yra vienatvė: buvusieji draugai išmiršta vienas po kito, vaikai palieka namus ir susikuria savus gyvenimus. Ir juo daugiau žmogus sensta, juo sunkiau jam susirasti naujų draugų, o jeigu bandydamas prie ko nors priartėti tampa atstumtas, jam tuoj kyla abejonė savo paties vertingumu ir naudingumu: jis pamažu ima šalintis nuo kitų ir karti vienatvė ima žiūrėti į jo dienas ir naktis. Senstantis žmogus neturėtų taip lengvai rezignuoti, o turėtų stengtis būti arti kitų, palaikyti ryšius su žmonėmis ir nenuleist rankų ieškant naujų pažinčių ir naujų draugų. Reiktų nevengt dažnai atlankyt kitus senesnius žmones, kurie taip pat yra vieniši, domėtis jų nedalia, nes dažnai geriausias būdas nugalėti savo sunkumus yra rūpinimasis kitais. Padėdamas ir pagelbėdamas kitiems, kad ir menkais dalykėliais, senas žmogus gali dažnai būti vienas, bet gali niekados nesijausti vienišas. Vienatvės patirtis nebūtinai turi būti negatyvi patirtis. Vienatvė gali tapti palaima, nes galbūt tik ji viena yra pajėgi priversti žmogu nusiimti per visą gyvenimą dėvėtą kaukę ir pamatyti tikrą save.

Vienas iš pačių didžiausių pavojų senstančiam žmogui, tai galimybė prarasti gyvenimo prasmę. Juk ateis diena, kai jis netiks ir bus nereikalingas savo darbovietėje, bus nereikalingas net savo šeimoje ir net savo bendruomenėje. Jausdamas silpnėjimą savo fizinio pajėgumo žmogus ima baimintis, kad jis taps ne tik nenorimas, nereikalingas, bet gal net našta kitiems. Ypatingai žmonės gyvenę labai aktyvų gyvenimą, kurie yra siekę didelių dalykų, kurių gyvenimas buvo pilnas didelių darbu ir planų, pajunta tikrą terorą priartėjus senatvei. Daugelis tokių žmonių tampa neurotikais, įgyja įvairių psichologinių svyravimų dėlto, kad senatvė užkerta kelią jų didelėms ambicijoms ir prieš akis atsistoja tik beprasmybė ir tuštuma. Tada net mintis apie savižudybę ne vienam ateina į galvą.

Žmogus, netekes gyvenimo prasmės, net ir jaunas žmogus, jaučia vidinę tuštumą, jo protinis pajėgumas ir dvasinė sveikata atsiduria dideliam pavojuje. Kaip didelė ši problema mūsų laikais matome visur: nuobodulys, "savaitgalių neurozė", alkoholizmas, jaunimo pakrikimas, pensininkų ir artėjančių prie to amžiaus žmonių vidinė krizė ... Ir tikroji priežastis visų šių negerovių yra nesugebėjimas surasti prasmės savo egzistencijai.

Į klausimą: kas yra gyvenimo prasmė, kiekvienas turi rasti pats sau savo asmenišką atsakymą.

François Mauriac, didysis francūzų rašytojas, mires 1970 m. turėdamas 84 metus amžiaus prieš mirtį taip rašė:

"Aš tikiu, kaip kad ir vaikas būdamas tikėjau, kad gyvenimas turi prasmę, turi kryptį, turi vertę. Tikiu, kad nė vienas kentėjimas veltui nenueina ir tikiu, kad viso gyvenimo ir viso pasaulio paslaptis ir prasmė randama tame viename trumpame sakinyje, įrašytame šv. Jono evangelijoj — Dievas yra Meilė".

SALDUSIS MIEGELIS

ZENTA TENISONAITĖ

— Kam žmogui reikalingas miegas? Tai laiko gaišinimas. Pusę gyvenimo žmogus taip pramiega, — sako Henrikas, kuris nemėgsta anksti eiti gulti.

— Ne pusę, o tik trečdalį, — pataiso jį sesutė Marytė.

— Tai beveik tas pat. Na, gerai. Trečdalį gyvenimo žmogus pramiega, o kokia nauda iš to? — samprotauja toliau berniukas.

— Poilsis. Žmogaus smegenims reikalingas miegas, kitaip jis negali gyventi. Motina gamta jau taip žmogų sukūrė, — atsako mama.

— Motina gamta... — niurna nepatenkintas berniukas, — jei aš kada tą motiną sutikčiau, aš jai papasakočiau, kokias klaidas ji padarė.

— Henrikai, eik miegoti, — sako mama, — tu jau imi niekus pasakoti.

Nepatenkintas Henrikas pusbalsiai pasako "labanakt" ir, kojas vilkdamas, lėtai lipa laiptais augštyn. Ne noromis ir piktas. Savo kambary pašeria auksines žuvytes akvariume ir mąstydamas atsisėda ant lovos. Kažin, ar tik nėra mamyčių išgalvojimas miegoti? Jei taip kartą pabandyt neužmigti? Gal dar niekas to nėra išbandęs? Galbūt jis atrastų visai naują dalyką ir visiems įrodytų, kad miegas nereikalingas. Anksčiau, kai jis dar mažas buvo, mama ji ir Marytę net po pietų guldydavo į lovytę. O tai buvo visai bereikalo. Dabar jis dienos metu niekada neužmigtų. Visa bėda, kad mamos perdaug rūpinasi savo vaikais ir turi visokių fantazijų: tas negerai, tas nesveika, sušalsi, televizijos programa netinkama, alus — ne vaikams. Ir tik: plaukis rankas, valykis dantis, šukuokis plaukus... O vėjas plaukus tuojau suvelia. Na, kas iš to?... Henrikas pyksta. Jis visą popiete žaidė sviediniu ir nenori pats sau prisipažinti, kad yra tiesiog pervargęs ir vos pastovi ant kojų.

Berniukas praskleidžia lango užuolaidas ir vėl atsisėdęs ant lovos mąsto ir nusprendžia visą naktį budėti. Henrikas dar užgesina šviesą, nes mama gali pastebėti ir ateiti pažiūrėti, kodėl jis nemiega.

Šilta vasaros naktis. Dangyje blykščioja žvaigždės ir mėnulis apskritas kaip automibilio ratas. Įdomu būtų pamatyti mėnulį, kaip tie astronautai, mąsto berniukas. Gal ir jis kada nors bus astronautas ir keliaus į Marsą. Arba dar toliau?... Dabar jis žino, kad ant mėnulio nieko įdomaus nėra. Žmonių nėra, žolė neauga, tik akmenys. Kažin, ar dar yra pasaulyje vieta, kur žmogus nebūtų buvęs? Kai jis užaugs, jis bus keliautojas ir keliaus po visą pasaulį. Ne, jis verčiau jieškos paslėptų turtų jūros dugne. Tąsyk jis patirs daug nuotykių. Tai bus visai kitas dalykas ir jis darys, ką jis pats norės.

— O ko tu taip norėtum, Henrikai? — pasigirsta greta jo švelnus balselis. Nustebęs berniukas atsisuka ir mato ant lovos tupintį žiurkėną. Dvi juodos akutės žiba kaip anglies gabaliukai, o snukutis su ilgais ūsais uostydamas juda.

— Tai tu! Bet kaip tu išėjai iš narvelio ir kaip išmokai kalbėti? — nustebęs klausia berniukas.

— Tu klysti. Aš nesu tavo žiurkėnas. Aš esu Saldusis Miegelis, kurio tu vis mažas būdamas laukdavai.

— Netiesa! Saldusis Miegelis yra mažų vaikų pasaka. Bet kas tave išmokė kalbėti? Kodėl tu dienos metu nekalbi?

— Matai, aš esu nematomas. Nenorėdamas tavęs išgąsdinti, pasiverčiau į žiurkėną. Pasakyk, koks aš turėčiau būti? — Ūsuotas žiurkėno snukutis juokingai virpa jam kalbant.

— Būk milžinas, — juokiasi Henrikas.

— Tai negerai. Tu išsigąsi. Namo stogas dar nugrius, o tavo tėvelis gali supykti.

— Tai būk nykštukas, bet apsirengęs kaip Zorro. Ir aš tau sakau, kad tu to negali.

Bet Henrikas iš nuostabos vos tik susilaiko nesušukęs. Bematant žiurkėno vietoje atsiranda lėlės didumo nykštukas. Kaip vandens lašas panašus į Zorro, kurį Henrikas matydavo televizijos programose. Jis juokingai mažas, o pro juodą kaukę žiba tos pačios, tamsios žiurkėno akutės.

— Na, dabar sakyk, kad aš netiesą kalbu, — juokiasi nykštukas. Henrikas patrina akis ir nenorom atsako:

— Gal man tik akyse rodosi? Tu esi netikras vaizdas, akių apgaulė, miražas...

— Paliesk, mane, įsitikinsi, — sako nykštukas. Henrikas ištiesia vieną pirštą ir atsargiai paliečia nykštuko mažą rankutę. Bematant jis pajunta, kaip jis staiga ima trauktis ir mažėti, ir tuojau tampa mažiukas ir visiškai panašus į nykštuką. Antras mažas Zorro.

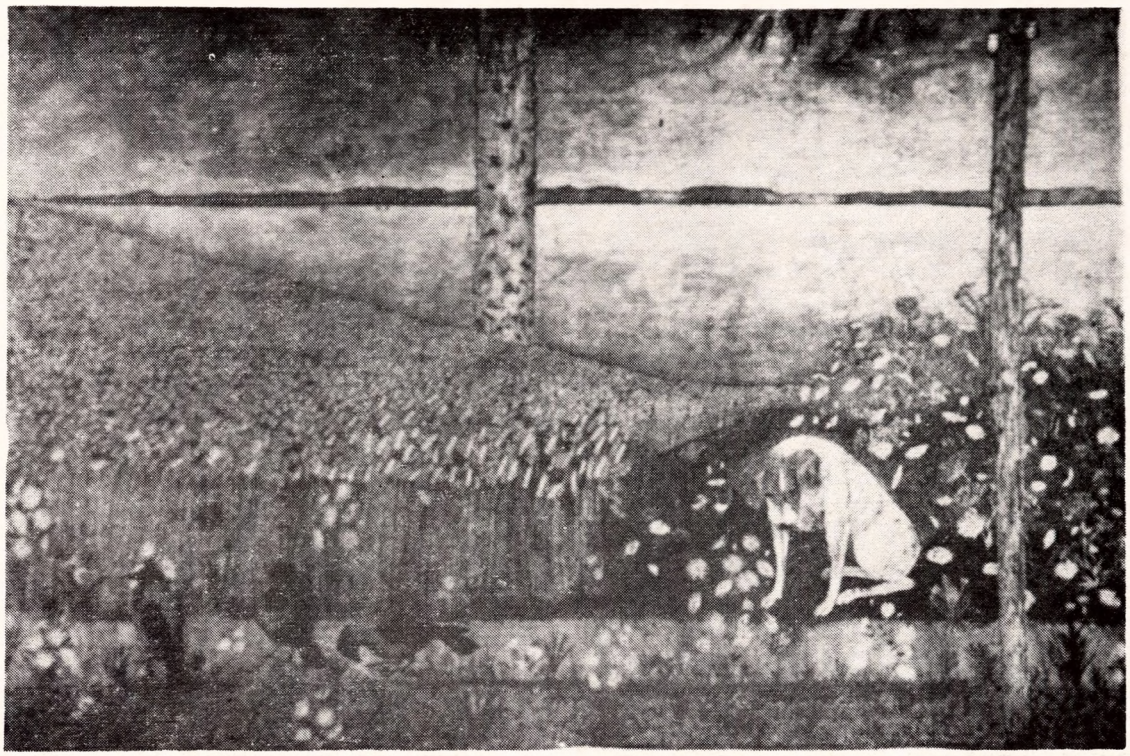
— Ką tu iš manęs padarei? — išsigandęs šaukia Henrikas. Būk geras ir nekrėsk juokų! Aš tikiu, kad tu gali burti, bet atversk mane į berniuką. Toks mažas aš negaliu gyventi!...

— Tik vieną nemigos naktį tu būsi mažas. Rytoj rytą tu vėl būsi normalus. Dabar mes keliausime kartu po pasaulį nuotykių jieškoti. Sakyk, kur tu norėtum vykti? Bet tu gali pasirinkti tik tris vietas. Pagalvok gerai... — atsako nykštukas ir, vikriai nušokęs nuo lovos, dairosi po kambarį. Jis skubiai apžiūri Henriko daiktus, atidaro spintos duris ir, tarytum nusivylęs, klausia:

— Tai kaip mudviem keliauti? Kur tavo žaisliukai?

— Kokie žaisliukai? Aš esu didelis ir vaikiškais žaislais nebežaidžiu. Aš dar tik su elektriniu traukiniu žaidžiu, — atsiliepia berniukas išdidžiai.

— Elektriniai žaislai niekis. Jie neturi fantazijos siūlų. Bet argi tu neturi dar mažo medinio vežimuko, seno lėktuvuko, arba kad ir sugedusio automobiliuko? Ko nors iš seniau užsilikusio... — primygtinai klausia nykštukas.

A. STEPONAITIENĖ KILIMAS

— Ne, nieko. Bet gal žuvytės tinka?

— Su gyvais daiktais aš nenoriu prasidėti. Žuvytės nėra žaislas. Be to jos greit neplaukia. Na, sakyk, ar jau nusprendei kur nors vykti?

Henrikas galvoja ir staiga mato, kaip sunku išsirinkti tik tris dalykus. Jis norėtų pamatyti visą pasaulį, bet nykštukas purto mažą galvutę ir sako "ne". Tą jam draudžia Motina Gamta.

— Vis ta Motina Gamta, — berniukas nepatenkintas, — jei jinai jau tokia griežta, tai aš jos nenoriu aplankyti. Klausyk! — Henriko norai yra sudėtingi. — Pirmiausia skriskime ten, kur aš galėčiau joti ant kupranugario. Antra, aš noriu nusileisti Niagaros kriokliu žemyn. Trečia, paragauti meduolio, iš kurio yra padarytas pasakų raganos namelis.

— Gerai, — atsako Miegelis, — tu josi ant kupranugario, matysi Niagarą, bet su meduoliu yra kitas dalykas. Mes turėtume keliauti į pasakų kraštą, o tokio nėra ant žemės.

— Tai kur yra tas pasakų kraštas? — klausia labai sudomintas berniukas.

— Mūsų vaizduotėje. O mes ten galime patekti tik per miegą. Bet man reikės tau įberti į akis saldaus miegelio dulkių. O tu to nenorėsi. Tu šiąnakt visai nenori miegoti, — rimtai atsiliepia nykštukas.

— Na, gerai... Šį kartą daryk kaip nori, — sutinka berniukas ir staiga kažką atsiminęs klausia:

— Saldusis Miegeli, kodėl mes negalime keliauti mano tranzistoriaus radijo bangomis?

— Tu esi pardaug modernus, — Saldusis Miegelis numoja ranka ir dar kartą apsidairo po kambarį. — Štai, mes galime iš bėdos skristi ant tavo kilimėlio, bet pirma aš jį turiu sumažinti.

— Bet nepamiršk jį rytoj rytą vėl padidinti. Kitaip mama jokiu būdu nesupras kodėl kilimas susitraukė.

— Nesirūpink. Aš dar savo gyvenime niekada nieko nesu pamiršęs, — atsiliepia nykštukas ir staiga kilimas susitraukia. Pasidaro mažesnis už pagalvėlę. Kaip smagu taip mokėti burti, mąsto berniukas.

— Na, sėsk! Tik gerai laikykis, nes mes skrisime minties greičiu, — nykštukas dar įspėja Henriką.

Bematant Henrikas pajunta panašų jausmą kaip kylant keltuvu. Kambario sienos išsiplečia ir stogas prasiveria kaip dėžutės dangtis. Labai nustebęs berniukas žvelgia aplink. Nei žemės, nei debesų nebematyt, tik dangus nepaprastu greitumu artėja. Paukščių takas atrodo kaip tolimo miesto žiburėliai. Staiga pro juos pralekia kampuotos, mėlynos žvaigždės, kurios šokinėdamos ploja kampais ir šaukia: "Ūū-hoo-hoo-hoo!...

— Kokie keisti padarai? — stebisi Henrikas.

— Dabar supranti kodėl žvaigždės, iš žemės žiūrint, vis mirksi, tarytum juda. O jų keliamus garsus žmonės girdi per radijo teleskopus, — aiškina nykštukas ir netikėtai jie nusileidžia į didelę aikštę, kurią supa pastatai, o augšto keturkampio bokšto siluetas, kaip milžinas, išsitiesia į dangų ir siekia mėnulį. Henrikas nustebęs dairosi. Aikštėje tylu. Dangus skaidrus ir nusėtas milijonais žvaigždžių, kurios čia atrodo daug arčiau ir šviečia aiškiau. Pilnatis ir mėnesienoje maldykla mažam berniukui atrodo milžiniška ir paslaptinga.

— Tai nustebs mano fizikos mokytojas, kai aš jam papasakosiu, kad galima skristi minties greitumu, — taria Henrikas.

— Tu jau geriau savo mokytojui nieko nesakyk. Jis netikės ir dar dvejetuką gausi. Bet eime! Kilimėlį paliksim čia, mečetės kieme. Nakti čia niekas neateis, o dabar skubėkime. Naktis neilga... — ir nykštukas, nutvėręs berniuko ranką, beveik lėkte lekia siauromis svetimo miesto gatvėmis. Miestas Henri-

kui atrodo nematytas. Mėnulio šviesoje baltuoja namai su plokščiais stogais, arba, kartais, lyg būtų apdengti baltais kupolais.

— Kur mes esame? — šaukia Henrikas, nes bėgant vėjas jam švilpia į ausis ir jis nieko negirdi.

— Kairouan, senas arabų miestas. Senovėje čia susirinkdavo dideli kupranugarių karavanai ir keliaudavo per Saharos dykumą. Gerai, kad pilnatis, kitaip būtų labai tamsu ir mes galėtume paklysti.

Staiga nykštukas sustoja, pasilenkia ir kažką pakelia nuo žemės.

— Laimės amuletas. Pasiimk tu jį su savim, — ir mėnesienoje sužiba maža, sidabrinė plokštelė.

— Ką reiškia šis lelijos žiedas? — klausia Henikas.

— Tai ne lelijos žiedas, bet Mahometo dukters Fatmės ranka. Laimės simbolis, — atsako Miegelis.

Berniukas nustebęs apžiūri amuletą ir įsikiša į kišenę.

— Ačiū. Bus suvenyras, primins tave. Gaila, kad tu neini į mano mokyklą. Tu man patinki. Mes būtume geri draugai.

Už miesto mūrų, mėnesiena apšviestoje aikštėje, prie apiplyšusios palapinės snaudžia senas kupranugaris. Nykštukas sustoja ir klausia:

— Ar šitas bus geras?

— Vargšas, jis toks negražus. Motina Gamta jį tikrai nuskriaudė, — sako Henrikas ir bando paglostyti gyvulį, bet nepasiekia. — Palikime jį ramybėje. Tau dar reikės jį sumažinti. Aš nežinojau, kad kupranugariai atsiduoda avies vilnom. Ar žinai kas toje palapinėje gyvena?

— Beduinai, — atsako nykštukas, — jie dykumos klajokliai, — ir vėl nutvėręs Henriką už rankos Miegelis bėga siauromis Kairouano gatvėmis atgal.

— Kodėl mes taip skubame? Aš dar nieko nemačiau, — spiriasi Henrikas, nes jis norėtų apžiūrėti šį nepažįstamą arabų miestą. Nykštukas purto galvą:

— Henrikai, kelionė į pasakų kraštą užtrunka ilgai. Mes geriau sugrįšime per Niagaros krioklį. O tu dabar užsimerk, nes aš tau pabersiu į akis saldaus miegelio dulkių. Tik tu neišsižiok...

— O kas, jei aš išsižiosiu?

— Tada miego dulkės netenka savo magiškos galios, — atsiliepia nykštukas.

— Tu man vis pasakas pasakoji, — sako Henrikas ir užsimerkia. — Na, skubėk, berk...

— Tu jau seniai miegi, broliuk, — juokiasi Saldusis Miegelis. Berniukas atsimerkia ir vėl nustemba. Dabar jis yra mažoje patalpoje, kurios sienos ir baldai padaryti iš visokiausios rūšies meduolių. Tarpuose kyšo gražūs, cukruoti vaisiai, o gardus medaus kvapas kutena Henriko nosį, ir jis pajunta alkį.

— Ar galima paragauti gabaliuką? — klausia jis.

— Ragauk ,— atsako Miegelis, bet Henrikui gaila laužti iš baldų. Jis dairosi, bene atras kur nors ant lėkštelės gabaliuką meduolio. Bet ne. Tik netikėtai kampe jis pastebi nepaprastai gražią, ilgais, šviesiais plaukais merginą. Gražuolė suka ratelį ir verpia sidabrinius siūlus.

— Kas jinai? — šnabžda Henrikas Miegeliui į ausį.

— Pasakos duktė, kuri verpia mėnesienos šviesą. Jos ritei pilnėjant, mėnulis mažėja. O iš verpalų Motina Gamta audžia fantazijos drobę, — paaiškina nykštukas.

— O kam reikalingas fantazijos audeklas?

— Miegančių žmonių mintims apkloti, — atsako Saldusis Miegelis.

— Bet kam? — vėl klausia Henrikas.

— Tada jie pamiršta visus rūpesčius ir sapnuoja saldžius sapnus.

— Kokie jūs visi keistuoliai esate, — stebisi Henrikas. — Tokių dalykų mūsų mokyklose niekas nemokina. Mėnulį uždengia žemės šešėlis, o miegas atgaivina smegenis.

— Henrikai, tu perdaug civilizuotas. Ar tik tavo fantazija kartais nepradėjo atbukti? — rimtai klausia Saldusis Miegelis.

— Tu neerzink manęs, aš esu pavargęs. Visą popietę žaidžiau su draugais krepšinį, — nepatenkintas atsiliepia berniukas. — Eime toliau, rytoj rytą tu turi mane vėl atburti. O aš dar nedaug mačiau.

— Nebijok, nykštuku nepaliksi, — ramina Miegelis. Jie tyliai uždaro kambario duris.

— Sakyk, Miegeli, kodėl Pasakos duktė mūsų nematė? — klausia berniukas, nes jis iš prigimties buvo labai smalsus.

— Jos čia nėra, tik tavo vaizduotė telepatiškai sukūrė trijų dimensijų vaizdą, — atsiliepia nykštukas. Henrikas abejingai patraukia pečiais nieko nesuprasdamas. Jis tik trumpą akimirksnį pagalvojo, kaip galėtų atrodyti pasakų šalies gyventojai? Staiga jo dėmesį atkreipia už trobelės esantis sodas. Jame stovi dvylika medžių, kurie sudaro lygų, apskritą ratą. Ant jų sidabrinių šakų kabo trijų rūšių auksiniai varpai. O lapų nėra.

— Keisti medžiai! Ar tai tik ne Velykų Varpai, kurie geriems vaikams atneša šokoladinius kiaušinukus? — pašaipiai paklausia Henrikas.

— Ne. Neatspėjai . . . Tai Saulės laikrodis. Didieji varpai yra valandos, viduriniai — minutės, o mažiukai — sekundės. Bet tai ne laiką rodo, o tvarko jūros potvynius ir atoslūgius, visai kaip kompiuteris, — vėl paaiškina Saldusis Miegelis.

— Aš nieko nebesuprantu, — atsidūsėja Henrikas. — Aš jau labai pavargau. Ar mes dar toli eisime?

— Jei tu nori, gali minties greičiu grįžti namo, — atsako nykštukas.

— Aš labai pavargau, aš noriu miego, — žiovauja Henrikas ir pajunta, kad jį kažkas purto.

— Henrikai, atsibusk! Jau septinta valanda! Tu taip stipriai miegi. Atsibusk, kitaip pavėluosi į mokyklą, — sako Marytė.

— Aš noriu miego... — šneka mieguistas berniukas ir apsiverčia ant antro šono.

— Henrikai, kodėl tu su drabužiais miegi? — klausia nustebusi Marytė.

Bematant Henrikas pašoka kaip žaibas ir nieko nesuprasdamas dairosi. Tikrai, jis vakar vakare nejučiom užmigo apsirengęs ir sapnavo. Bet ką jis sapnavo? Ką tik dar jo sapnas buvo toks ryškus, bet bematant viskas išblunka ir netenka spalvos. O atsikėlęs, Henrikas veltui sau kvaršina galvą, iš kur atsirado jo kambary ant kilimėlio ta maža, plokščia, sidabrinė rankutė. Kada ir kur jis ją rado?

* *
*

BIRUTĖ VYTIENĖ

TĖVYNEI

Tu kaip graži svajonė,
kaip pasaka daili,
Tėvyne mylimoji,
Tu taip toli toli...

Matau sodybą mielą
bijūnų žieduose,
matau gimtinės pievas
ramunių vainike!

Maldoj — rūpintojėlį
prie kelio pamatau,
tik ašara nurieda,
nes visko netekau...

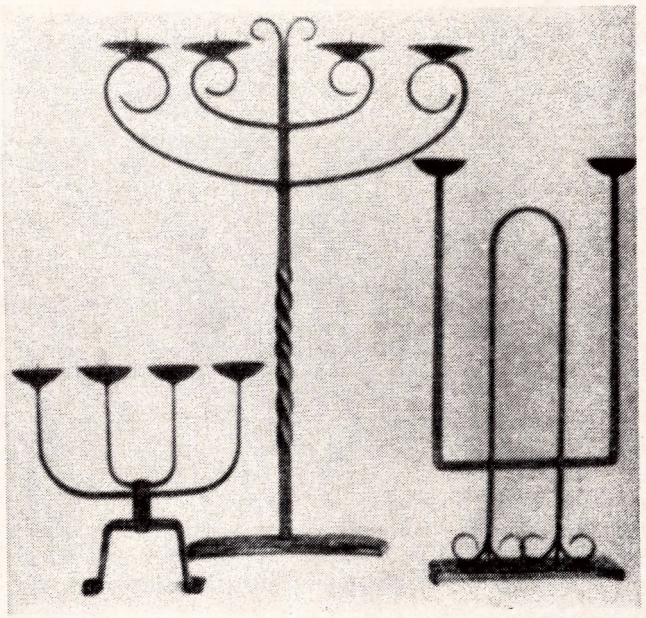
TIKROVĖ

Kartą mačiau — jaunystė
senatvę pabučiavo.

Nusišypsojo raukšlės
laimingo veido seno.

Jaunystė į akis
senatvei pažiūrėjo

ir džiaugsmas lyg sidabro
varpas suskambėjo.

SVAJONĖS

Svajonės dūžta,
kaip kristalai.

Surinkti niekas
jų negali.

Likimas šluoja
jas nuo tako,

"jų kaip nebūta",
laikas sako.

AMERIKIETĖ MOTERIS VOKIEČIO AKIMIS

P. GAUČYS

Vokiečių sociologas, Herbert von Borch, ilgesnį laiką pabuvojęs JAV, parašė apie šį kraštą stambų veikalą, "JAV — neužbaigta visuomenė", kuriame įžvalgiai aprašė amerikiečių viešąjį ir privatų gyvenimą. Čia pateikiame tos įdomios knygos būdingesnes mintis apie amerikietę moterį.

Anot H. Borch, JAV labiausia pastebimas faktas, kad amerikietis vyras yra daug praradęs savo buvusio autoriteto. Dalis jo galios perėjo moterims. Tėvo autoritetą, kurio svarbiausia auklėjimo priemonė yra sankcija, pakeitė motinos meilė, laipsniuojanti pagal vaiko elgesį. Dauguma mokytojų dabar yra moterys. Mokykla prasideda su mergaičių varžybom. Erotinė laisvė, kuria jaunuomenė pastaraisiais metais naudojasi dar prieš vedybas, sustiprino moters vyravimą. Keturiolikos ar penkiolikos metų paaugliai pradeda erotinį gyvenimą, tėvų ir visuomenės toleruojamą.

Būdingi motyvai, pažymi H. Borch, kuriais tėvai padrąsina tuos patyrimus. Jie nori matyti savo vaikuose patvirtintas jų, kaip gerų amerikiečių, ypatybes. Meilė, kurią jie sukelia, esanti pasisekimo įrodymas, tobulo socialinio prisitaikymo įrodymas. Anot sociologės Margaret Read, vaikai pradeda "meilės žaidimą ne iš fizinių sumetimų, bet iš reikalo įsitvirtinti, laimėti, turėti pasisekimą. Užsieniečio akimis žiūrint, gaunamas įspūdis, kad čia žmonės, ypatingai jaunuomenė, nepaprastai rūpinasi lytiniu gyvenimu ir kad jų vienintelis gyvenimo sūpestis yra fizinė meilė. Jaunieji sudaro visiškai naują, suaugusiems svetimą pasaulį. Jie sąmoningai jaučiasi paaugliai, rase, kuriai jų tėvai yra svetimi, ir kuri yra nepriklausoma krašte, tariant, jie nesijaučia kaip namie. Štai kodėl jie išdidžiai prisirišę prie savo gyvenimo būdo.

Negalėsime suprasti, tvirtina H. Borch, jaunuomenės nepriklausomumo, jei neatsižvelgsime į psichoanalizės vaidmenį. Kaip Sovietija yra pirmas istorijoje kraštas, gimęs iš mokslinės marksizmo sistemos, taip amerikiečių visuomenė yra pirmoji pasaulyje šalis, kur psichoanalizė patapo galingu socialinio pasikeitimo vaidmeniu. Tėvų autoriteto susmukimas, susijęs su pasaulių išsilaisvinimu, įvyko dėl kaikurių antraeilių ar trečiaeilių drausmingo auklėjimo idėjų, žalojančių vaiko sielą. Šitie psichoanalitiniai svarstymai sudrumstė tėvus ir davė pradžią naujam auklėjimui. Dabar daugiau vaikui leidžiama, negu draudžiama, stengiamasi įtikinti, o ne įsakyti.

Tokiam amžiuje, kai seniau jaunuoliai vengė susitikimų ir bailiai iš tolo žiūrėjo į kitus, dabar jie pradeda meilingus susitikinėjimus (dating), kurie labai paplito dėl tėvų vaikam duodamų automobilių. Iš pradžios tie nekalti bandymai, kaip kartu ėjimas į kiną, ledų ir sumuštinių valgymas, neturi jokių įsipareigojimų ir labiau atitinka mergaičių norą nusikratyti tėvų globos — ilgainiui pavirsta žingsniu į moters išsilaisvinimą. Tačiau nūdien šitie pakitimai, įvykę jaunuomenės papročiuose, psichologų ir sociologų vadinami nauju moters vyravimo įrodymu. Dabar susidarė savotiška priešvedybinė monogamija, "going steady". Dabar netgi ir jauniai, mokiniai, eina porom, lyg kad būtų pastoviai susirišę. Ir tai yra neabejotinas moters laimėjimas. Ji neišvengiamai paima į savo rankas tokių pasimatymų kontrolę ir nustato kaip toli pora gali eiti malonėjimosi praktikoje, kurioje dažniausiai peržengiamos ribos. Ir tai rodo vis didėjąs skaičius nelegaliai gimusių ir priverstinų vedybų, kaip Margaret Read sako: "To žaidimo kontrolė, lygiai pavojinga kaip ir nuo kalno nusileidimas slidėmis, yra atiduota mergaitei. Tolydžio pradedama, kartais net 10 metų prieš vedybas, ji iš anksto nulemia gyvenimą Amerikoje, kur moteris diriguoja lytinius santykius".

Bet, pažymi H. Borch, tai neišvengiamai veda į skyrybas, kurių nuošimtis dvigubai didesnis nei Švedijoje ir keturgubai nei Anglijoje. Šį reiškinį psichologai aiškina šitaip: Amerikoje gyvena ir maišosi nesuskaitomos etninės, rasinės, religinės grupės, kiekviena su savo tradicijom, savo papročiais, savo įsitikinimais, savo intensyviu reagavimu netgi ir intymiausiuose santykiuose, kurios tarpusavy bendrauja ir kovoja. Nepaprastas visuomenės judrumas klasių pakopose ir teritoriniu atžvilgiu visas tas grupes suveda į vedybas, kur jos susimaišo kolegijose ir universitetuose, didžiose įmonėse ir milžiniškuose miestuose, tolydžio besikilnojant po plačiąją šalį. "Mes visi esame amerikiečiai", jie sako ir "tuokitės, jei mylitės". Ir tai yra pagrindinis JAV įstatymas. Dauguma tėvų auklėja savo vaikus šitoje dvasioje ir slapta tikisi, kad jie pasielgs priešingai, nes taupymo katilas nesugeba visus padaryti sintetiniais amerikiečiais. Konservatyvi žmogaus dvasia saugo savo teises ir žmonės tuokiasi savo etninės ar religinės grupės viduje noriau nei už jos ribų.

Tačiau yra vis didėjąs skaičius asmenų, kurie tuokiasi paklusdami tirpymo katilo įstatymui. Jie taip pat sudaro didžiausią skaičių skyrybų, būdingai amerikietiškų. Iškyla nesutarimai šeimose sudarytose iš airių, rusų, vokiečių, lenkų, italų, anglų, ispanų ir kt., ar iš žydų ortodoksų ar katalikų liberalu, kvakerių, presbiterijonų ir laisvamanių. Krizė pasireiškia kiek vėliau, kai sutuoktiniai susijungia nepasitarę su savo šeimom, susiduria su giminėm ir pamato ryšius, apie kuriuos kitas sutuoktinis nieko nežino. To nepaisant, mišrios vedybos sudaro daugiau taisyklę, ne išimtį.

Jei tikėti literatūrai, pastebi H. Borch, JAV esąs paskelbtas karas tarp vyrų ir moterų, ir vyrai turės apgailestauti savo dalią šitame konflikte. Vienas žurnalistas išvardija keturias rykštes, kurios plaka vyrus, po to kai moteris parodė savo agresyvumą: nuovargis ir pervargimas. Žmona skatina savo vyrą vis daugiau dirbti, kad užtikrintų nuolatinį gyvenimo

MATISSE MOTERYS

lygio kėlimą; moterims pasiėmus iniciatyvą meilėje, vyrams dabar reikia stengtis joms patikti; nerimas ir nepajėgumas. Tačiau reikia pripažinti, kad ir moteris šioje revoliucijoje turi nešti savo naštą, kuri parodo ne tiek vyro nuopuolį, kiek pakitusius lyčių santykius. Tas pakitimas privedė prie daugeliu atžvilgių visiškai naujos sandaros. Ji įvyko dėl autoriteto šeimoje susilpnėjimo. Dabar vyras, žmona ir vaikas yra lygūs, nesvarbu kaip. Jei anksčiau tėvas turėjo neginčijamą autoritetą šaimoje, tai dabar juo dalinasi visa šeima.

Moterų išsilaisvinimas šiame krašte prasidėjo daug vėliau nei Europoje. Tačiau lytinė revoliucija pralenkė, kaip ir pramoninė revoliucija, viską, ką Europos tautos galėjo pasiekti. Jau nuo pat pradžios čia moteris buvo privilegijuota. Ji turėjo retenybės vertę, kokios niekad nepatyrė Europoje. Štai kodėl romantinis meilės suvokimas yra neišjungiamas iš vedybų. Vedybos yra natūralūs ir trapūs rėmai, kuriais meilė Amerikoje turi būti aprėminta. JAV prasidėjo be moterų. Pirmas kolonijas Amerikoje sudarė vieni vyrai. Kai vėliau į kolonijas buvo importuotos moterys, jos turėjo pasirinkimo privilegiją, nors jų paskirtis tebuvo tik išlaikyti baltosios rasės tęstinumą Naujame pasaulyje. Ši būklė ir nūdien tebėra tipingai amerikietiška. Nors JAV yra daugiau moterų nei vyrų, tačiau moteris JAV visą šimtmetį turėjo kovoti už savo teisių pripažinimą. Lyčių lygybė gali būti laikoma viena iš labiausia pavykusių revoliucijų istorijoje, gal pernelyg pavykusių pagal norą daugelio moterų, kurios slapčiom dėlto liūdi. Amerikietė moteris už savo pakilimą sumokėjo augštą kainą: ji prarado teisę būti silpna. Ji atsisakė ypatybės, kuri jai tokia būdinga. Sunku išlaikyti, sako H. Borch, silpnumo ginklą kartu sukaupiant tiek politinės, ūkinės ir erotinės galios, įgytos kelių generacijų bėgyje. Sakoma, kad amerikietė esanti turtingiausia, geriausiai atrodanti, gražiausiai dėvinti ir labiausiai nepriklausoma, bet kartu ir nelaimingiausia pasaulyje. Taip yra iš dalies ir todėl, kad ji atsisakė silpnumo ginklo. Šis atsisakymas reiškiasi neuroze.

H. Bochas išvardija keturias atskiras, sociologų išskiriamas, revoliucijas, kurių pasėkoje susidarė dabartinė moterų padėtis. Jos vyko taip pat ir Europoje, tačiau kiekvieną kartą Amerika nuėjo daug toliau. Pirmoji įvedė moterų balsavimą, teisę mokytis be jokio skirtumo, ir eiti vadovaujamas pareigas biznio ir politikos srityse. Nūdien moterys gali būti ne tik ministerėmis, ambasadorėmis, bankininkėmis, bet taip pat ir karininkėmis. Profesiniam pasaulyje jų iškilimas tiesiog nuostabus. Skirtumas tarp vyro ir moters, kaip ekonominių subjektų, yra išnykęs. 1920 m. buvo 8 mln. dirbančių moterų, 1958 m. — 28 mln., o 1968 m. — 35 mln. Nūdien beveik visos moterys turi laikinę profesiją. Amerikietė moteris dirba ne vien tik tarp mokyklos, universiteto ir vedybų, bet, dažniausia, po 15 metų, pašvęstų šeimininkavimui ir vaikams, ji vėl pradeda dirbti dėl įvairių priežasčių: norėdama įsigyti kailinį paltą, kad vaikai baigtų augštąjį mokslą, ar paprastai, iš reikalo ką nors veikti. Specialistai tvirtina, kad įvyktų neįsivaizduojamo dydžio katastrofa, jei amerikietės moterys vienądien susigalvotų nebedirbti. Dabartiniu metu daugiau kaip trečdalis moterų turi pastovų darbą, tačiau ateityje, jei kraštas norės išlaikyti dabartinį gyvenimo lygį, esamą darbininkių skaičių reikės padidinti dešimčia milijonų.

Antroji revoliucija buvo lytinė, tariant, kova prieš dvigubą moralę, kuri leido vyrams tai, ką draudė moterims. Trečioji įvyko namuose. Ji leido moterims viešai rūkyti, gerti alkoholinius gėrimus, rengtis lygiai nerūpestingai kaip ir vyrai, be jokio varžymosi apsinuoginti, vairuoti automobilius ir lėktuvus ir netgi dalyvauti bulių rungtynėse. Ketvirtoji tų revoliucijų įvyko virtuvėje. Išvarginta šeimininkavimo naštos, amerikietė, automatinių įrankių dėka ir įgalinta pirkti užšaldytą ir konservuotą maistą, žymiai pasilengvino savo ruošą virtuvėje.

Ūkinė moters galia nesiriboja jos vaidmeniu darbo procese: netiesioginiai jis yra dar svarbesnis CBS televizijos bendrovės prezidento J. Karol žodžiais: "moterys yra tikros ūkinio gyvenimo karalienės ir skelbimų deivės". Jos nulemia suvartojimą ir namų ūkį bei didesnę dalį pirkimo galios. Vienas sociologas pažymi: "moterys kontroliuoja 70% amerikiečių turto, 60% taupymo bendrovių indėlių, jos naudojasi 70% draudimo sumom, jos valdo didesnę pusę didžiųjų firmų akcijų, jos yra savininkės beveik pusės viso nejudomo turto". Iš tų skaičių nuostabiausias yra akcijų: kaikurios milžiniškos bendrovės, kaip General Electric, Du Pont, United Steel, priklauso moterims akcininkėms. Dėl vyrų mirties ar paveldėjimų, moterys įgyja akcijų, vertybių ir nuosavybių, nes jos paprastai ilgiau gyvena už vyrus (73:67). Čia vyrai atsigriebia tuo, kad jie yra nepavaduojami bankininkai ir administratoriai tų turtų ir saugotojai lobių, kurių nuosavybė išslydo iš jų rankų.

Nepaisant to galios įgijimo, o galbūt ir per ji, pažymi H. Borch, atrodo, kad 5 mln. ištekėjusių moterų tikrai nesidžiaugia savo socialiniu iškilimu. Neurozė, pasibaisėtinas skaičius abortų, skyrybos, alkoholizmo padidėjimas, ypatingai priemiesčiuose, kur gyvenimas neturi paskatų, visa tai verčia klausti: kodėl amerikietė moteris savo laimėjimų viršūnėje nesijaučia laiminga? "Vyriškio nuopuolis", atrodo, nėra tyro džiaugsmo lydimas. Antifeministai, sako H. Borch, turi lengvą atsakymą: vyriškos moterys, tos naujos techniškosios civilizacijos amazonės pernelyg pervertina savo vaidmenį. Galia jom apsuko galvas. Tikrovė nėra tokia paprasta. Civilizacijoje, besiremiančioje monogamija, o ne lyčių autonomija, moteris, kad ir kaip nepriklausoma, pirmiausia rūpinasi santuoka, vadinasi, jieško vyro; taip pat ji stengiasi, kosmetinės pramonės palaikoma, rafinuotos ir demokratiškos mados remiama, kultivuoti savo apžavus ir patrauklumą. Ji stengsis būti, jei galima, liekna, laibakojė, provokuojanti, su iškilia krūtine, kino filmų įteisinta, kurios kraštutinumai prašoka supratimą. Tačiau tai ne viskas.

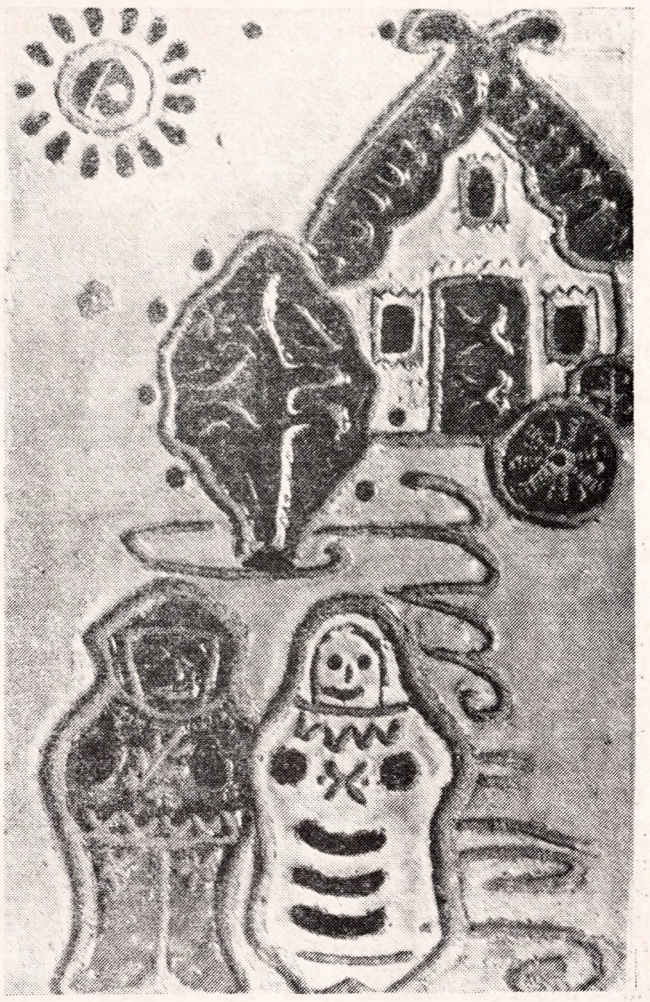
Amerikiečių civilizacija, rašo H. Borch, yra priešinga senajai kinų, kur senstanti moteris naudojasi didesne pagarba ir įtaka. JAV jauna žydinti mergina, sužadinanti vyro iliuzijas, vedančias į santuoką, yra idealas, kurio siekiama. Bet, vėliau, ateina smukimas. Pergreit nenutolti nuo to idealo, nepaisant nenugalimos metų eigos, kartu atliekant daugybę vaidmenų, nėra pavydėtina padėtis. Ji turi gyventi kelis gyvenimus: žmona, motina, šeimininkė, slaugė, turi rūpintis savo žavumu; jai reikia apsipirkti, prižiūrėti vaikams užduodamus namų darbus, žaidimus bei jų išėjimus; dalyvauti kultūriniam gyvenime, lankyti klubą ir, dažnai, dirbti įstaigose. Anot Adlai Stevensono: "Anksčiau moterys kalbėdavo apie meną ir filosofiją ligi vėlybos nakties. Dabar jos taip pavargsta, kad jų blakstienos užsimerkia vos baigus išplauti indus. Anksčiau jos rašydavo eilėraščius, o dabar sudarinėja "nešvarių baltinių sąrašus".

Anksčiau, rašo H. Borch, romantiškas gyvenimas JAV buvo nuobodus ir drovus. Dabar jis susiveda į tris angliškas raides: "sex" ir visur ryškus. Nėra tokios temos, kuri būtų labiau diskutuojama, analizuotama, fotografuojama, filmuojama, apdainuojama. Dabartinis jaunuolių pasaulis su visom savo negerovėm yra susijęs su "lytine revoliucija", kuri pavojingu būdu atpalaidavo priešvedybinius santykius. Lytiškumas prasiskverbė į visus kultūros sluogsnius, į visas socialinio gyvenimo sritis. Ši "lytinė isterija" įspūdingu būdu padidino nepilnamečių merginų pavainikių gimimus. Per pastaruosius 10 m. penkiolikmečių mergaičių - motinų skaičius keturgubai padidėjo. Washingtone neteisėti gimimai užregistruoti 13-koje mokyklų pašoko 100%. New Yorke per vienerius metus 1.500 jaunų nesuėjusių 15 m. mergaičių turėjo būti atleistos iš mokyklų. Bendrai, visoje Amerikoje 40% mergaičių-motinų yra nepilnametės. Šimtai tūkstančių tokių motinų sudaro rimtą socialinę problemą, kurią amerikiečiai išsprendė labdarybės dvasioje: specialiom klinikom, pavainikių adoptavimu, privačia globa ir t. t. Iš kitos pusės negalima pasakyti, kad amerikiečiai būtų lengvabūdiški. Atvirai turėti meilužę šalia žmonos, yra vienas malonumų, kuriuo naudojasi tik pietų amerikiečiai; tai nebūtų toleruojama JAV, nors tas asmuo ir būtų didžiausias turtuolis.

JAV, pažymi H. Borch, yra vienintelė pasauly valstybė, kuri savo konstrukcijoje turi įrašiusi vieną žmogaus teisių dėsnį: laimės jieškojimą (pursuit of happiness) XX amž. šios teisės vykdymas susijęs su didelėm kliūtim. Meilė turi vesti į santuoką. Jei ji nepasiekiama, tai ne tik liūdnas dalykas, bet kartu ir konstitucijos laužymas. Laimės siekiama visais galimais ir negalimais būdais. Jei vedybos nesuteikė laimės, amerikiečių visuomenė leidžia vėl mėginti jos jieškoti. Vis didėjąs skyrybų skaičius nelaikomas doroviniu nuopuoliu, bet vis augančiu rūpesčiu jieškoti savo laimės. Ir laimės filosofija, jei pataps pakankamai išmintinga ir kartu praras savo absoliutų pobūdį, baigdamas savo išvedžiojimus, pažymi H. Borch, gal būt pateisins "lytinę revoliuciją", kuri vyksta jau 40 m. Ji galės grąžinti moterims jų švelnumą ir užgesinti lyčių karą. Tada Amerika sexe atras senųjų tautų išmintį ir natūralumą, neprarasdama savo milžiniškos patirties originalumo.

LAIVAS YRA DVYLIKAI

MILDA SOUCKOVA

A. JONUŠIENĖ BOBUTĖ IR DIEDUKAS

Kelias savaites prieš vasario aštuntą, kai būva sesers vardinės, Mama, sesuo ir aš, važiuojame į krautuvę užsakyti ledų.

Mes stovime už kasininkės stalo. Ji sėdi tenai lyg soste, iš visų pusių apsupta baltai dažytu stalu. Šis kasininkės sostas man primena išpažintį. Tik čia aplinka yra daug linksmesnė. Ir čia kasininkė klausosi "išpažinčių" apie suruošimą vaišių sužiedotuvėms, vestuvėms, krikštynoms ir taip toliau.

Mano sesuo atidžiai klausosi Mamos ir kasininkės šnekos. Ji jaučia, jog nei kasininkė, nei Mama nesidomi taip, kaip kai ji domisi koki motyvą šiais metais ledai pavaizduos. Joms juk ne taip labai svarbu ar tie ledai atrodys kaip vaisiai, ar kaip bomba.

☆ ☆ ☆

Čia groja linksma muzika. Gražiai pasipuošusios ponios sėdi prie mažų staliukų ir sidabrinių šaukštelių skambėjimas puodukuose išpasakoja daug paslapčių.

Pernai, sesers geriausios draugės, Henner, vaišėse, ledai vaizdavo motyvą iš Jonelio ir Gretelės gyvenimo. Kasininkė to nežino. Mama tai aiškiai prisimena. Ji susimąsto. Jai patinka viskas, kas nauja ir nepaprasta, nors tai liestų tokius gana paprastus įvykius kaip kad sesers vardinės. Veidrodyje virš kasininkės galvos, aš matau Mamą.

Kasininkė užrašė savo didelėje knygoje: "Ru-
"Galbūt jums patiktų motyvas iš Rusų - Japonų karo?

Mama pasižiūri į kasininkę tokiomis akimis, lyg norėdama jai prikišti: "Kodėl nepasakėte man tai iš karto?" Mama nedelsdama apsisprendžia už Rusų - Japonų karą.

Sesuo sunerimsta. Ji atrodo susirūpinusi. Kodėl Mama nepasitarė su ja prieš užsakydama ledus? Kaip gi tie ledai atrodys? Ar bus tai kažkas paimta iš pasakos? Galbūt tai bus motyvas iš operos, Rosenkavalier", — kaip kad pernai, Mamos baliui? "Rusų - Japonų karas"? Galbūt tai ledai berniukams? Sesuo nesupranta, kaip berniukams gali patikti geležinkeliai ir kareiviai.

"Prašau, kokiam skaičiui žmonių ledai?" Klausia kasininkė.

"Dešimčiai žmonių."

"Bet "Rusų - Japonų karas" yra dvylikai!"

"Tai nesvarbu! Aš užsakau tuos ledus vistiek!"

Dabar Mama duoda adresą: Praga, tokia ir tokia gatvė. Numeris 331.

"Kurią valandą pristatyti ledus?"

"Ketvirtą valandą po pietų?"

☆ ☆ ☆

Bet ar tai nebus pervėlu?

Sesuo tempia motiną už rankovės. Mama dar paklausia kasininkę kaip ledai atrodys. "O, tai laivas", atsako kasininkė be didelio susidomėjimo.

Laivas. Sesers ūpas tuoj pat nukrinta. Tai berniukams. Ir kasgi gali būti ypatingo apie laivą?

Ta maža sidabrinė rožė, rožė padaryta iš tikro šilko, kurią laikė rankoje ledinis "Rosenkavalier" Mamos baliuje, tai jau visai kas kita. Ta rožė buvo kvapą užimančio gražumo. Bet laivas?

Dabar jau pervėlu ką nors daryti.

Kasininkė užrašė savo nedidelėje knygelėje: "Rusų - Japonų karas". Vasario aštuntą dieną, ketvirtą valandą po pietų".

☆ ☆ ☆

Ak, suaugusieji neserga mano sesers rūpesčiais. Iš kasininkės, svetimo žmogaus, nėra ko daug tikėtis. Bet Mama, Mama. Ji dabar šnekučiuojasi su šios krautuvės - kavinės savininke. Savininkę Mama gerai pažįsta. Čia Mama užsakė juk ledus sesers krikštynoms. Ir tie ledai atrodė kaip mažos spurgos! Teta Milda paėmė vieną jų iš lėkštės ir ji iškrito jai iš rankos! Ji net šūktelėjo. Visi svečiai negalėjo susilaikyti nesijuokę, o teta Milda paraudonavo. Ji nežinojo, kad tai ledai. Ji tik buvo pagalvojusi, jog prastas skonis vaišinti svečius spurgomis tokia iškilminga proga, kaip krikštynos, bet nenorėdama užgauti šeimininkės, ėmė vieną jų iš lėkštės.

Galbūt, "Rusų-Japonų karas", nesukels tokios sensacijos kaip kad ledinės spurgos sesers krikštynų proga, bet vistiek ir šiais metais sesuo nori, kad jos ledai atrodytų toki gražūs, kaip kad pernai. Pernai, jie atrodė taip: ledai buvo didelis lizdas, padarytas iš cukraus vatos su įvairaus prieskonio kiaušiniais - ledais viduje. Net patį lizdą buvo galima valgyti! Tas lizdas buvo toks trapus ir skanus.

☆ ☆ ☆

Mama, ką darysime, jeigu jie pasivėlins atvežti ledus? Arba, jeigu jie išvis pamirš juos atvežti Mums reikėjo pasakyti, kad atvežtų trečią valandą po pietų."

"Nusiramink, arba vaišių visai nebus". Mama sako sesutei. Bet sesuo gerai žino, jog Mama nepakeis savo nuomonės dėl vaišių dabar, kada jau visi svečiai, visos viešnios sukviestos.

☆ ☆ ☆

Pradžioje vasario atrodė, jog aštuntoji niekada neateis.

Bet vieną rytą pabundame, ir jau aštunta vasario.

Šiandien aštunta vasario ir trys valandos po pietų. Sesers ausys visai švarios. Paprastai ji pasipriešina jų plovimui. Jos plaukai sušukuoti į ilgas garbanas, ir šviesiai mėlynas kaspinas derinasi prie šifoninės suknelės.

Valgomajame ji stropiai apžiūri stalą, kuris yra dengiamas dvylikai žmonių. Liūda išlygina staltiesės raukšles tiesiai ant stalo. Ši staltiesė dar bus uždengta plona mezginių staltiese. Viduryje stalo stovės vaza su gėlėmis. Šį kartą mama užsakė žibuokles. Ir mažos žibuoklių puokštės bus padėtos prie kiekvienos lėkštės. Sesutei patiktų rausvi gvazdikai, kurių kotai būtų apsukti sidabriniu popieriumi ir gėlė padėta prie lėkštės. Bet Mama paaiškino jai, jog vaikams labiau tinka žibuoklės, negu gvazdikai, ir ji užsakė žibuokles.

Visa bėda tiktai, jog niekas gėlių dar nepristatė, nei ledų, nei prancūziškų pyragėlių iš Berger krautuvės. Jiems juk nei šilta, nei šalta, jeigu sesers vaišės nepasiseks . . . Sesuo prikiša motinai, kodėl tie visi dalykai nebuvo užsakyti trečiai valandai po pietų, bet Mama nuduoda lyg jos negirdėtų. Kritiška akimi ji apžiūri stalą: perkelia čia sidabrinį šaukštuką, čia sidabrinę šakutę. Sesuo ir aš nusekame paskui Liūdą į virtuvę. Sesuo siūlo Liūdai savo kišenpinigius, kad tik ji važiuotų į miestą tramvajumi, jeigu gėlės ar ledai nebus greitai pristatyti į namus.

☆ ☆ ☆

Ketvirta valanda po pietų, ir valgomojo stalas atrodo puikiai! Viskas tenai žiba ir blizka. Pasigirsta

A. ZUBIENĖ

VAKARO MALDA

Laivas. Sesers ūpas tuoj pat nukrinta. Tai berniukams. Ir kasgi gali būti ypatingo apie laivą?

Ta maža sidabrinė rožė, rožė padaryta iš tikro šilko, kurią laikė rankoje ledinis "Rosenkavalier" Mamos baliuje, tai jau visai kas kita. Ta rožė buvo kvapą užimančio gražumo. Bet laivas?

Dabar jau pervėlu ką nors daryti.

Kasininkė užrašė savo nedidelėje knygelėje: "Rusų - Japonų karas". Vasario aštuntą dieną, ketvirtą valandą po pietų".

☆ ☆ ☆

Ak, suaugusieji neserga mano sesers rūpesčiais.

Iš kasininkės, svetimo žmogaus, nėra ko daug tikėtis. Bet Mama, Mama. Ji dabar šnekučiuojasi su šios krautuvės - kavinės savininke. Savininkę Mama gerai pažįsta. Čia Mama užsakė juk ledus sesers krikštynoms. Ir tie ledai atrodė kaip mažos spurgos! Teta Milda paėmė vieną jų iš lėkštės ir ji iškrito jai iš rankos! Ji net šūktelėjo. Visi svečiai negalėjo susilaikyti nesijuokę, o teta Milda paraudonavo. Ji nežinojo, kad tai ledai. Ji tik buvo pagalvojusi, jog prastas skonis vaišinti svečius spurgomis tokia iškilminga proga, kaip krikštynos, bet nenorėdama užgauti šeimininkės, ėmė vieną jų iš lėkštės.

Galbūt, "Rusų-Japonų karas", nesukels tokios sensacijos kaip kad ledinės spurgos sesers krikštynų proga, bet vistiek ir šiais metais sesuo nori, kad jos ledai atrodytų toki gražūs, kaip kad pernai. Pernai, jie atrodė taip: ledai buvo didelis lizdas, padarytas iš cukraus vatos su įvairaus prieskonio kiaušiniais - ledais viduje. Net patį lizdą buvo galima valgyti! Tas lizdas buvo toks trapus ir skanus.

☆ ☆ ☆

Mama, ką darysime, jeigu jie pasivėlins atvežti ledus? Arba, jeigu jie išvis pamirš juos atvežti Mums reikėjo pasakyti, kad atvežtų trečią valandą po pietų."

"Nusiramink, arba vaišių visai nebus". Mama sako sesutei. Bet sesuo gerai žino, jog Mama nepakeis savo nuomonės dėl vaišių dabar, kada jau visi svečiai, visos viešnios sukviestos.

☆ ☆ ☆

Pradžioje vasario atrodė, jog aštuntoji niekada neateis.

Bet vieną rytą pabundame, ir jau aštunta vasario.

Šiandien aštunta vasario ir trys valandos po pietų.

Sesers ausys visai švarios. Paprastai ji pasipriešina jų plovimui. Jos plaukai sušukuoti į ilgas garbanas, ir šviesiai mėlynas kaspinas derinasi prie šifoninės suknelės.

Valgomajame ji stropiai apžiūri stalą, kuris yra dengiamas dvylikai žmonių. Liūda išlygina staltiesės raukšles tiesiai ant stalo. Ši staltiesė dar bus uždengta plona mezginių staltiese. Viduryje stalo stovės vaza su gėlėmis. Šį kartą mama užsakė žibuokles. Ir mažos žibuoklių puokštės bus padėtos prie kiekvienos lėkštės. Sesutei patiktų rausvi gvazdikai, kurių kotai būtų apsukti sidabriniu popieriumi ir gėlė padėta prie lėkštės. Bet Mama paaiškino jai, jog vaikams labiau tinka žibuoklės, negu gvazdikai, ir ji užsakė žibuokles.

Visa bėda tiktai, jog niekas gėlių dar nepristatė, nei ledų, nei prancūziškų pyragėlių iš Berger krautuvės. Jiems juk nei šilta, nei šalta, jeigu sesers vaišės nepasiseks . . . Sesuo prikiša motinai, kodėl tie visi dalykai nebuvo užsakyti trečiai valandai po pietų, bet Mama nuduoda lyg jos negirdėtų. Kritiška akimi ji apžiūri stalą: perkelia čia sidabrinį šaukštuką, čia sidabrinę šakutę. Sesuo ir aš nusekame paskui Liūdą į virtuvę. Sesuo siūlo Liūdai savo kišenpinigius, kad tik ji važiuotų į miestą tramvajumi, jeigu gėlės ar ledai nebus greitai pristatyti į namus.

☆ ☆ ☆

Ketvirta valanda po pietų, ir valgomojo stalas atrodo puikiai! Viskas tenai žiba ir blizka. Pasigirsta

A. ZUBIENĖ

VAKARO MALDA

džiaugėmės mūsų kūdikiu, bet vyras susirūpinęs žiūrėjo ką aš valgau, net rūkyti nebedraudė, kad tik aš numesčiau svorio, kad vėl tapčiau tokia, kokia buvau. Tiesa, mane tai truputį erzino, toks vyro susirūpinimas ir įkyrumas, bet juk pagaliau visi daktarai ir sveikatos patarėjai kalbėjo, kad reikia būti liesam ir kodėl aš turėjau pykti ant vyro už tokius pat patarimus. Bet man buvo neramu vien todėl, kad jis rečiau bepasakydavo "Mano gražuole". Tai kėlė rūpesčio ir aš bet kokia kaina stengiausi likti graži ir patraukli.

Gražiai moteriai daug kas atleidžiama. Jei neišvirei ar blogai išvirei pietus, jei kur nors užtrukai ar ko nepadarei ką privalėjai padaryti, nusišypsai ir žinai, kad tau bus atleista. Kad žmogus yra daugiau negu gražus veidas ir kojos, žinojau visada, bet įvertinau tik daug vėliau.

Mes laikėmės neblogai. Turėjome pakankamai pinigų, gyvenome nedideliame priemiesty, savo neprabangiuose, dailiuose namukuose. Vyras į darbą važinėjo traukiniu į miesto centrą, o aš, jei kada reikėdavo, važinėjau mašina.

Kartą buvo vasaros popietė. Priemiesčio medžiai po lietaus buvo žali, atrodė kvepėjo visos žolės ir plačios prie gatvės pievelės. Įsisodinusi berniuką, važiavau į krautuvę jam pirkti batukų. Maniau kol vyras sugrįš suspėsiu apeiti porą krautuvių, po kurias pasivaikščioti net ir be reikalo visada būdavo malonu.

Gatvė buvo vienos krypties. Staiga aš šūktelėjau ir užsimerkiau, viena ranka sulaikiau berniuką ir sustabdžiau automobilį. Iš priešingos pusės atlėkė, girto, kaip paskui paaiškėjo, varuotojo valdomas automobilis, ir aš nieko daugiau neatsimenu.

Pabudau ligoninėje apraišiota ir staiga viską prisiminiau. Viena akis ir veidas buvo užrištas, nevaldžiau kojos ir rankos, bet aš buvau gera motina ir prietemos užpiltoj palatoj paklausiau angliškai:

— Kur mano berniukas?

— O jis visai sveikas, — atsakė mano vyras, kurį tik vėliau tepamačiau sėdintį ant kėdės gale mano lovos. Aš nusišypsojau, bet tik po to supratau, kad mano lūpų nematyti. Buvau visa sutvarstyta, sulaužyta ranka, įskeltas kojos kaulas, subraižytas veidas ir krūtinė. Vaistų perpildyta ne iš karto pajutau viso to baisumą, bet matyt mano vienoj neužrištoj aky vyras pastebėjo nustebimą ir pasakė:

— Vidiniai organai, atrodo, nesužaloti. Gerai, kad mūsų mašina buvo sunki. Bus gerai, pasveiksi.

Aš tylėjau ir galvojau. Mane užliejo baimė ir mano neužrištoj aky pasirodė ašara.

— Bus viskas gerai, nesirūpink, — tarė vyras, — malonu, kad tu atsibudai, — jo balsas buvo pilnas susirūpinimo ir kartumo.

Norėjau tada paklausti, kaip mano veidas, bet nutylėjau, gal ir vyras gerai nežinojo. Maniau pati paklausiu daktarų ir nebežinojau ką toliau su savo vyru kalbėti, nes mano lūpos buvo aptvarstytos ir vos aš galėjau pratarti žodžius.

Vyras naktį išbuvo su manimi ligoninėje, o rytą išvyko namo. Po pietų vėl atvažiavo, bet aš jau viską žinojau. Mano veidas apdraskytas, nosis įlaužta, įskeltas vienas antakis, nors akis gal ir nepaliesta. Daktaras ramino, kad kai pasveiksiu, plastikos specialistai viską gražiai sutvarkys, bet aš tuo abejojau. Aš turėjau ne vieną įpjovimą ir žinojau, kad palieka randai.

Buvau jauna ir gaji. Greitai sveikau, po poros savaičių nuėmė dalį tvarsčių. Mano gražus kaklas ir krūtinė buvo sužaloti, antakis buvo taip įskeltas, kad akis atrodė įkipa kaip aziatės. Ant rankų ir kojų buvo žaizdos, lyg apdegimo žymės. Negaliu pasakyti, kad buvau savimeilė ir bloga motina. Negalvojau apie vyrą, bet galvojau apie mūsų berniuką, kad jis gali manęs nebepažinti ir išsigąsti. Sveikdama turėjau labai daug laiko pamąstyti ne tik apie save, bet ir apie vyrą. Dažnai žvilgterėdavau į savo beveik iki ausies pratęstą akies įpjovimą ir užsimtrkdavau. Paskui vėl žiūrėdavau, sušukuodavau ant tos vietos plaukus ir vėl užsimerkdavau. Bet negalėjau savęs apgauti ir įtikinti, aš buvau daug praradusi.

Pagaliau parvykau namo. Berniukas žiūrėjo į mane susimąstęs, bet tuoj priprato. Vaikas mylėjo jį pagimdžiusią gerą motiną, vaikui išviršinis grožis buvo nereikšmingas, bet vyras tylėjo. Jis buvo susirūpinęs, jis buvo daug nustojęs.

— Mano gražuole, — aš girdėjau ausyse kadaise pasakytus jo žodžius ir jie man dabar skambėjo geliančiai ir šiurpiai.

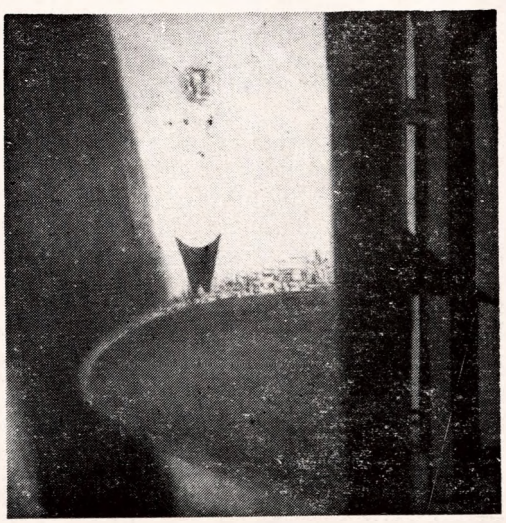
Susirūpinęs vyras vežiojo mane pas įvairius specialistus, bet vistiek visko išlyginti ir atstatyti buvo neįmanoma. Nereikia manyti, kad aš dėl to per daug nervinaus. Ne, buvau jau susigyvenus, kad niekada to nebeatgausiu ką turėjau, bet mane jaudino vyro užsispyrimas atstatyti mano grožį. Ar jis mane dar mylėjo? Manau, kad taip, bet meilė geso, nes jis buvo vedęs grožį, kurio didelę dalį buvau praradus. Ir jei į mane gatvėje anksčiau pažvelgdavo praeiviai, kaip į gražuolę, dabar žvelgdami stengėsi įspėti kas mane buvo ištikę.

Pagaliau aš, kuri trejetą metų girdėjau sakinį "Mano gražuole", nebegalėjau pakęsti vyro susirūpinimo. Mačiau jį nelaimingą ir tai nebebuvo gyvenimas kokio norėjau ar koks buvo anksčiau. Mes gražiai išsiskyrėm. Gyvenu su berniuku, vyras atsiunčia čekį. Tikrai negaliu juo skųstis. Juk aš džiaugiausi kada jis mylėjo mano akis, mano dantis, skruostus, krūtinę, rankas ir kojas. Kai viso to netekau, nebegaliu reikalauti jo pirmykštės meilės, dingus tai, kas mums atrodė būtina.

— Nemylėkite to, kuris myli jūsų paviršių, nes jis prarandamas, — baigdavau savo paskaitas mergaitėms, bet tuo tikėti mačiau buvo linkę tik negražios, o gražiosios vistiek džiaugėsi, nes grožis teikia džiaugsmo, o kas gali būti atsparus, kad ir akimirksnio laimei?

A. LEŠKIENĖ

BALADĖ

daug labiau patikę sparnai iš tikrų plunksnų! Ji nelabai pergyveno, kad negalėjo dalyvauti tose vaišėse. Ji sirgo tymais. Tik gaila, kad sesuo taip niekada ir nesužinojo kaip kiti berniukai ir mergaitės buvo apsirengę . . .

Tas pat galėtų atsitikti lygiai ir šiandien! Taip niekas ir nesužinos, kokiomis gėlėmis stalas buvo papuoštas. Gal net pamanys, jog raudonais gvazdikais. Niekas net ir nespės, jog ledai vaizdavo "Rusų-Japonų karą". Dėdė Ziza susidomėtų tuo laivu, aš žinau.

Gaila, kad jo čia dabar nėra.

Retkarčiais tėvai mėgsta pasijuokti iš dėdės Zizos.

Dėdė Ziza yra paprastai gana pesimistiškai nusiteikęs asmuo. Ypač kas liečia pinigus. Mat jis užima augštą vietą Finansų Ministerijoje. Kai jis išvažiuoja atostogoms, jis nesitiki gero oro. Vos tik atvažiavęs pas mus, jis tuoj pat tvirtina visiems, jog vasara baigiasi — — —

☆ ☆ ☆

Ir vėl durų skambutis!

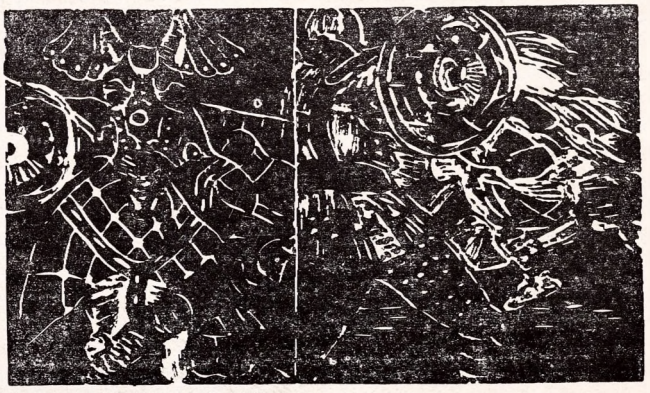
Šį kartą prie durų stovi Henner. Ji sveika ir gerai nusiteikusi. Jai neatsitiko tie visi baisūs dalykai ir tos katastrofos, kurias pramatėme . . .

Nuo dabar durų skambutis nesiliauja skambėjęs.

Sulietuvino — *D. Sadūnaitė*

PASKAITININKĖ

ALOYZAS BARONAS

A. VALIS-LABOKIENĖ KOVA

Mane ne kartą kvietė kalbėti jaunoms mergaitėms, o kartais ir berniukams, bet aš pasidariau kalbėtoja tik atsitiktinai. Ir klausiantiems apie ką aš kalbu, galiu čia pakartoti, nors suglaustai, ir kad aš kalbu tiesą, kiekvienas gali matyti iš mano veido.

Gera būti giriamam ir aš tai puikiai žinau, nes mano vyras nuolat mane girdavo, jis džiaugdavosi, kad aš gražiai nuaugusi , kad mano gražios kojos, akys, rankos ir skruostai. Aš nepasakyčiau, kad tai man nepatiko, nors ne kartą buvau skaičiusi ir girdėjusi, žmogui daug svarbiau vidinis, o ne išviršinis grožis. Bet aš perdaug tuo netikėjau, nes maniau, kad geru galima būti ir gražiam.

— Tu mano gražuole, sakydavo man vyras ir aš buvau laiminga. Aš stengdavausi gerai rengtis ir šypsodavausi kai mane smalsiai akimis sekdavo vyrai ir pavydėdavo moterys. Aš buvau girdėjusi, kad gražios moterys du kartu miršta, pirmą kartą tada, kada jos nustoja patrauklumo, bet aš tuo nesirūpinau, nes man atrodė, kad visa tai bus labai negreit, už daugelio metų. Aš niekada nesvarsčiau ar vyras mane mylėtų, jeigu aš nebūčiau tokia graži, man visa buvo nesvarbu, nes žinojau, kaip yra šiuo metu ir to man užteko.

Mes susilaukėme berniuko. Po gimdymo aš gerokai nutukau ir pastebėjau vyro susirūpinimą. Mes

Mūsų močiutės — lietuvybės saugotojos

SAUGOKIM LIETUVYBĘ

Nes ji emigracijoje labai lengvai "išslysta iš po kojų": gal ne tiek mums seniems, kiek ypač jauniems. Visus mus užlieja amerikonizmo banga, nelyginant koks pavasarinės audros paveiktas sraunus, šniokščiantis kalnų upelis, išsiliejęs slėnyje į didžiulį potvynį. Ir nei nepasijuntame, kaip toji miestietiškos amerikonizmo pseudokultūros banga apsiaučia mus iš visų pusių, ypač paveikdama mūsų jaunimą.

Nedėkingas tas uždavinys — išlaikyti lietuvybę išeivijoje. Lietuvių emigrantų prieš I-mą pasaulinį karą prigužėjo daugelis tūkstančių į J. A. Vbes ir į Kanadą. Tuo būdu Šiaurės Amerika pasidarė lyg savotiška "atsarginė" Lietuva. Tie senieji emigrantai, kurių dauguma kalbėjo sena (prieš 50-60 metų) su slaviškais barbarizmais kalba, jau baigia iškeliauti į "Anapilį". Jų vaikai dažniausia išmoko tėvų kalbą, bet lietuviška spauda tik mažą jų dalį tepasiekia. O jau šiųjų vaikai tik vos retas tebekalba lietuviškai.

Atkeliavę į šį kraštą po antrojo Pasaulinio karo lietuviai nė tiek to neverti: jų vaikų didelė dauguma neužtenkamai arba ir visai nebevartoja tėvų kalbos. Sukūrę šeimas (kad ir lietuviškas), jei namie anglų kalba įgyja pilietines teises, tai kur jųjų vaikai bemokės kalbėti lietuviškai. Todėl, jei šeimose nėra griežtai kontroliuojamas vaikų lietuviškos kalbos vartojimas ir, jei jie tėvų nepratinami skaityt lietuvišką spaudą, tai paaugusiems vaikams tampa daug patogesnis anglų kalbos vartojimas, ir lietuvių literatūros žodžių jie mažai bežino. O ka jau bekalbėti apie mišrias šeimas, nors ir čia pasitaiko prošvaistinių išimčių.

Kai naujieji emigrantai (vad. D. P.) skubėjo medžiagiškai įsitvirtinti, tai dažnu atveju ne vien vyrai, bet ir jų žmonos dirbo fabrikuose, kad vis tų dolerių būtų daugiau, kad jų turėtų atsargoje ne vien automobiliui pirkti, ne vien "rezidencijai" pasistatyti, ne vien vaikams išmokslinti ir t.t. Nebeliko laiko motinoms (juo labiau tėvams) rūpintis vaikų auklėjimu, lietuvybės jiems skiepijimu. Jei patys tėvai, aplinkos veikiami, į savo kasdieninę kalbą maišo "suambrintus" anglų k. žodžius, tai jie jau nebepastebi ir neprotestuoja, jei jų vaikučiai (pasitaiko net lietuviškose parapijose) katechizuojami anglų kalba.

Ir štai pasekos: vieno duktė prasidėjo su juoduku, kita išteka už semito. Arba vėl: berniukas išgelbėtas iš "duopų", atrodo lyg šlapias viščiukas, ištrauktas iš kūdros. Ir panašiai "daina" tęsiasi be galo. Ak, kuri "grįčia be dūmų!" Jei bėda ne su vaikais, tai, žiūrėk, kuris iš abiejų šeimos narių pradeda dairytis į šalis, jieškodamas "good time'ų" Tat toli gražu ne ideališkas čia mūsų vegetavimas, nes neribota laisvė ir pernelyg augštas gyvenimo lygis tvirkina asmenybes. Gal lietuvybės atžvilgiu laimingesni tie buvo, kuriems pavyko įsikurti kaime, ūkiuose, bet juk tokių labai nedaug J. A. V-se, gal kiek daugiau Kanadoje.

Kas gi darytina, kad bent kiek apstabdytume tą nesiliaujantį jaunimo amerikonėjimą? Ar nėra kurių radikalesnių priemonių atgaivinti lietuvybę jaunose mūsų kartose? Jei pasirodo, kad mūsų šeštadieninės lituanistinės mokyklos neužtektinai paveikia vaikučius, tai kodėl mes pamirštame skaistųjį lietuvybės židinį, Vasario 16 d. gimnaziją Vokietijoje? Reiktų pagvildenti priežastis, kodėl tik visai mažas, vos ant rankos pirštų suskaitomas mūsų atžalyno kiekis lanko tą gimnaziją, ir delko mūsų vidurinės kartos tėvai pamiršta tą skaidrios lietuvybės židinį, nesunkiai visiems prieinamą.

J. Valiūnas

LIETUVĖ MOTINA IŠEIVIJOJE

ELENA JAČIUNSKIENĖ

Labai svarbu turėti įvairius ansamblius, šūkius, uždavinius, kurie pritraukia ir suburia tam tikrą skaičių uolių asmenų į bendrus darbus tautinės dvasios pasisiūbavimuose. Kas kita pasižiūrėjus į dvasiškai ramius, mažiau aktyvius žmones. Jie turi atsižvelgti į kultūrininkų pastangas, aukoti pinigą ir laiką, paklusti įvairiems parėdymams bei būti paruoštyje dėl rytojaus įsipareigojimų. Kai visuomenės darbuotojas pasirenka savo veikimo dirvą, į kurią su džiaugsmu sėja savo išmones, kūrybą bei kitus sugebėjimus, eilinis bendruomenės narys beveik nieko šiame pasirodyme konkretaus negauna. Jeigu ne sekmadieninis ėjimas į bažnyčią ar mažai dominantys savaitraščiai lietuviško žodžio alkiui numalšinti, tai eilinis ir paprastas lietuvis jaustųsi visiškai išnaudotas. Tačiau, sutiksime su tuo ar ne, šis eilinis bendruomenės narys yra viso lietuviško veikimo pagrindas. Kaip seniau caro eroj tuo pagrindu buvo ūkininkai ir sodiečiai, taip dabar santūrūs visokeriopos lietuviškos veiklos rėmėjai. Taip pat jie, kaip bendruomenės pagrindas, gimdo naujus bendruomenės narius vietoj išmirštančiųjų. Tuo būdu augščiau iškilę visuomenės darbuotojai taip elgiasi, lyg kad lietuvių niekada nepritrūktų. Tuo tarpu svetimtautiška aplinka jaunuosius lietuvius, tuos bendruomenės vilčių tęstinumo laidus, taip akiplėšiškai vilioja ir blaško, kaip kadaise karo sūkuriuose blaškė jų tėvus ir senelius.

Kaip tai įvyksta? Tai įvyksta per brėstančio žmogaus protinį alkį. Neretai po metų kildamas į mokyklinio lavinimosi viršūnes, jaunas žmogus yra savaime išstatomas daugiašakėse pasirinkimo galiose: svetimtautiško mokslinimosi autoritetai siūlo atsimesti nuo tautiškumo idilijos; gudragalviaujanti medžiagiškumo filosofija masina išsižadėti bendruomeninės ištikimybės; praktiška galimybė išvengti prieauglio gundo nusigręžti nuo dvasinio taurumo ir mažinti pradus, kuriais remiasi mūsų tautinė jėga bei sveikata; laisvės siekių įtakoje paliekama jaunimui laisvė kurti net tautiškai mišrias šeimas.

Iš tikrųjų, kokia turi būti jaunoji lietuvų motina tokiame dvilypume, kad atliktų savo šeimyninį, asmenišką, tautinį bei visuomeninį uždavinį? Moteriai ištekėti ir gimdyti yra paprasta gamtinė, natūrali eiga, bet būti gera žmona ir gera motina — jau reikia tobulesnės kultūrinės sąmonės. Šeimos moteriškė savo asmenišką pajėgumą turi rūpestingai derinti su gyvenimo reikalavimais, nes kurdama šei-

• NAUJOS KNYGOS

POETĖS J. ŠVABAITĖS-GYLIENĖS BELETRISTIKOS KNYGA

PR. NAUJOKAITIS

Juliją Švabaitę-Gylienę jau ilgesnį laiką žinojome kaip subtilios nuoširdžios lyrikos poetę, spausdinusią eilėraščius periodikoje ir išleidusią rinkinį "Vynuogės ir kaktusai". O štai, JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo taryba 1973 m. išleido **"Gabriuko užrašus"** — J. Švabaitės-Gylienės beletristikos knygą. Iš spaudos žinome, kad šio kūrinio rankraštis dalyvavo JAV LB Švietimo tarybos paskelbtame jaunimo literatūros konkurse ir vertinimo komisijos buvo rekomenduotas išleisti kaip skaitinį lituanistinėms mokykloms.

"Gabriuko užrašai" yra iš 19 epizodų sudaryta apysaka. Nors kūrinys neturi ryškesnės vientisos fabulos ir stipresnės intrigos, bet skaitomas nenuobodžiai. Patraukia pasakojimo spalvingumas, jaunuolio interesų pasaulis, ir paties pasakotojo ekspresyvumas, temperamentas. Visi įvykiai atskleidžiami dešimtmečio Gabrių Juozuko požiūriu. Jis užrašinėja savo šeimos, draugų ir tėvų bičiulių gyvenimo įspūdžius, atskleidžia australišką aplinką Melburno mieste. Pasakoja gyvai, vaizdingai, su grakščiu humoru. Štai kaip įdomiai tas pasakatojas pats save apibūdina, nesigailėdamas nė ironijos:

"Aš esu keturių pėdų ir šešių colių augščio, geltonais garbiniuotais plaukais ir mėlynom akim, moku gerai spardyti futbolą ir galiu padaryti vienuolika push-ups.

Esu geriausias ir klusniausias berniukas pasaulyje, nors mano tėtis ir kitaip galvoja.

Niekados nesu nei gėręs, nei rūkes. Pernai savo gimtadienio proga iškilmingai pasižadėjau šitų biaurių dalykų vengti, nors ir kažin kaip kas man siūlytų.

Būdavau rėksnys ir zirzlys, naktimis neužmigdavau be čiulptuko, bet tai jau labai seniai praėjo ir dabar su gėda prisimenu, kad buvau toks neišmanėlis.

Mano tėtis vadinasi Stasys Gabrys, bet mama jį šaukia 'Stasiau'. Lietuvoje jis buvo įstaigos tarnautojas, o čia su ponu Valiu pardavinėja namus. Juodu labai mažai už dirba, todėl tėtis tris kartus savaitėje vakarais skaičiuoja cukraus maišus fabrike, kad mes turėtume už ką nusipirkti maisto ir visokių kitų dalykų.

Mano mama yra šeimininkė. Kai tėtis būna blogo ūpo, jis ją šaukia 'Elena'. Tėtis supyksta retai, todėl mano mama vis yra Aliutė.

Julija Švabaitė - Gylienė

Apie mano seserį Aldutę beveik nėra kas sakyti, nes ji labai rami ir viską daro, ką tik aš jai liepiu. Ji veik niekados neverkia ir mažai skundžiasi, todėl man su ja labai neįdomu gyventi. Ji dar mažytė, tik pirmame skyriuje, ir nuolatos sekioja paskui mane, prašydama padėti jai paruošti pamokas . . ."

(14-15 psl.)

Tai tokia Gabrių šeima Juozuko akimis. Išrašyta ištrauka rodo knygos stilių ir vaizdavimo gyvumą. Brūkšnis po brūkšnio — ir turime visą spalvingą paveikslą. Ir taip per visą 19 skyrių. Panašiu vaizdavimu rodomas namo pirkimas, tvarkymasis jame, įsileisti nuomininkai, kaimynai, sodelis, gautas dovanų kačiukas, įvykiai australiškoj ir lietuviškoj mokykloj, lietuviška minėjimų programa, šeimos draugai Valiai, ungurių gaudytojas Krakaitis, Saulaičiai, liaudies medicinos "daktaras" Rimkus, kunigas Vosylius, Kūčios ir Kalėdos Australijoje . . . Kiekviename puslapyje — vis kas nors nauja, nepaprasta, įdomu. Iš nedidelių apybraižėlių susidaro gyvas Australijos lietuvių gyvenimo vaizdas, pastangos išlaikyti gyvą lietuvybę ir ekonomiškai išsilaikyti. Tokiu pat būdu išryškėja charakteriai, rodosi gyvi žmonės. Užrašai baigiami Gabrių iškeliavimu iš Australijos į JAV, kur yra giminių ir laukia šioks toks palikimas.

Knyga, atrodo, taikyta jaunam skaitytojui. Be abejonės, vaikiškų interesų pasaulis patrauks vaikus ir paauglius, bet su tikru malonumu apysaką skaitys ir suaugusieji, ten rasdami įdomų gyvenimą egzotiškoje Australijos aplinkoje.

"Gabriuko užrašai" savo vaizdingumu ir stiliaus lengvumu autorę iškelia į pirmaeiles išeivijos lietuvių beletristes. Knygoje pažymėta: "Pirmosios dalies pabaiga". Iš to reikia spėti, kad "Gabriuko užrašai" dar nėra baigti. Rašytoja šiuo metu išleidžia savo antrąją poezijos knygą "Septyni saulės patekėjimai". Mielai laukiama ir nauja beletristikos knyga, nes autorės talentas ir beletristikos žanre yra ryškus.

Julija Švabaitė-Gylienė, **"Gabriuko užrašai".** Viršelis ir užsklandų piešiniai dail. Danguolės Stončiūtės. Spausdino Draugo spaustuvė. Išleido JAV LB Švietimo taryba, 1973 m., 134 p., kaina nepažymėta.

"MOTERS" ŽURNALAS SKELBIA TRUMPOS NOVELĖS

— IKI 2.000 ŽODŽIŲ —

konkursą

Rašinius, pasirašytus slapyvardžiu, pridėjus užklijuotą voką su pavarde, adresu ir telefonu,

PRISIŲSTI REDAKCIJAI IKI 1974 M. LIEPOS MĖN. 1 D.

I PREMIJA — 100 DOLERIŲ
II PREMIJA — 50 — DOLERIŲ

Tema paliekama pasirinkti laisvai iš kasdieninio gyvenimo aplinkos, žiūrint iš linksmesnės ar rimtesnės pusės. Konkurso tikslas yra paskatinti moteris daugiau pasireikšti kūrybiniai, todėl konkurse gali dalyvauti visos, išskiriant tik pačias konkurso komisijos nares.

Konkurso komisiją sudaro: Z. Daugvainienė, A. Karkienė, E. Krikščiūnienė, N. Kulpavičienė, V. Šaltmiras. Rezultatai bus paskelbti spalio mėnesio 27 dieną.

"Moters" — konkursas

Kviečiame dalyvauti visas moteris.

Rašinius siųsti šiuo adresu:

1011 College Str.

Toronto, Canada

M6H 1A8

A. SURGAILIENĖ ILIUSTRACIJA

mą moteris lygiagrečiai kuria sudėtingą gyvenimą. Tačiau vienai yra lengviau šeimininkauti turint realius savo polinkius — kaip valgydinimą, aprengimą, švarą bei smulkmenišką tvarką, kitai maloniau tvarkytis pagal savo idealistinius polinkius: kaip buityje įgyvendinti tiesą, dorovę, grožį ir kokį nors ar tai savo, ar tai vaikų talentą. Realių polinkių mama, drausmindama savo vaikus, paims jiems diržą, o idealistinė mama — pasisodins mažylį ir stengsis pažindinti jį su teigiamai sąmoningo elgesio grožiu.

Motinos pareiga nėra nei būti lygia vaikui, nei viską kelti ligi savo augštumos. Jos uždavinys yra suprasti savo vaikų polinkius ir juos taip kultyvuoti, kad vaikas suprastų pareigas, atsakomybę už savo veiksmus, pamiltų gailestingumą bei norą būti teisingu, atsižvelgtų į kitus, išmoktų savisaugos. Į pagalbą motina gali imti pavyzdžius iš šeimos gyvenimo bei šeimos siekiamo gerbūvio, vadovautis tikybinėm gairėm bei Dievo tobulybe. Viešosios drausmės palaikymo nuostatų paaiškinimas atitinkama proga yra protingesnė priemonė apšviesti jaunuolius, saugojant juos nuo kraštutinių įnorių, negu paprastas maldavimas likti gerais žmonėmis. Vaikus reikia pratinti atsižvelgti ir į kaimynų privilegijas. Mama drasiai gali veikti į vaiko kūrybinius polinkius, kurie gali būti reikšmingi jo ateičiai ir iš kurių gali gauti sau kultūringo džiaugsmo. Tačiau yra atvejų, kad labiausia stengdamasi motina, kažko negali nuvokti, suprasti pernelyg komplikuotame vaiko pasaulyje. Tada motina turi kreiptis į vaikų gydytojus profesinės pagalbos. Bet dažnai motinos, perdėtai suprasdamos savo pareigingumą, pasirenka du negirtinus kraštutinumus: arba pasidaro vaikų tarnaitėmis, arba nelanksčiom užvaizdom. Šitai yra vaikams labai nesveika, nes toks motiniškumas ne tik žaloja vaikų kūrybinę iniciatyvą, bet taip pat padaro vaikus nervingais ir priešginomis. Be to, ir pati motina yra pastatoma prieš didesnes problemas.

Štai, kiek jauna lietuvė motina turi pati pasirengti ir vaikuose įskiepyti, kad būtų įgyvendinti tie visapusiški auklėjamojo asmens tautiniai interesai. Ar gi tai nėra didelis pareikalavimas? O koks motinų ideologinis bei auklėjimasis pasiruošimas? Kokia nūdienė bendruomenės institucija neša atsakomybę už jaunų žmonių ir jaunų šeimų tautinį bei dvasinį sąmoningumą? Turime nemaža komitetų ir sąjungų, kuriose jaučiami šovinistiški politiniai nusiteikimai. Kiekviename didmiestyje turime net po kelias tautinio meno puoselėjimo įstaigas tūlų tautiečių skoniui palepinti ir prieš kitataučius pasigirti. Deja, jaunos šeimos, ypač jaunos motinos, yra paliktos visiškai laiko ir likimo valiai...

Jautrieji lietuvių kalbos mylėtojai, priekaištaudami jaunimui už sugadintą tėvų gimtąją kalbą, visai nemato, kokioje sunkioje būklėje yra net pačių tėvų kalba. Lietuviškai kalbėti prie stalo, bartis, pasilinksminimams ruoštis, apie namus kruopštis ar vaikais girtis, — visa tai neįrodo gero ir taisyklingo lietuvių kalbos pažinimo. Atkreipkime dėmesį į tai, kas dalyvauja gyvose bendruomeninių problemų diskusijose. Kiek jaunų, o kad ir apysenių motinų sugeba pareikšti ir pakankamai apginti savo nuomones?... Čia tuojau pamatysime didelį ribotumą. Ir tik todėl, kad daugelio mūsų tautiečių lietuvių kalbos pratybos peranksti baigėsi mokyklos suole. Tuo tarpu jaunųjų lietuvių anglų kalbos vartojimas auga kas metai su jų akiračio plėtimusi, radio, televizijos, dieninės spaudos, spalvotų žurnalų bei tolimesnio mokymosi (per studijas ir darbą) palydimas.

Ar galima čia šauktis lietuviškos spaudos pagalbos? Gana augštos kainos mūsų spauda yra perpildyta įvairiais gandais — gandeliais, tarpusavio "peštynių" kritikomis, atskirų kiemų nuotykiais, jungtuvių stalų panegyrikomis, — lyg neturėtume jokių dvasinės kultūros turtų ir literatūrinių talentų. Kodėl mūsų spauda išeivijoje atsidalina pagal įvairius žanrus: literatūrą, dailę, žurnalistiką, politines sroves, jaunimo talentais gyvuojančią moterims skirtą ir t.t.? Kodėl lietuviai intelektualai atsidalino nuo kuklesnio išsiauklėjimo skaitytojų? Kodėl išeivijoje vos vegetuojanti spauda vis dar tebesilaiko senų leidėjų — rašytojų tradicijų? Norint mūsų atžalyną labiau palenkti prie lietuvių kalbos, patys tėvai turi rodyti pavyzdį daug skaitydami lietuviškai. Užtat reikalinga patrauklios lektūros. Būtų visai ne pro šalį mūsų savaitraščiuose talpinti žymiai daugiau grožinės literatūros darbų, tegu kad ir kopijų iš kitų leidinių. Pagalvokime, kas atsitiks su mūsų jauniausiais "rašytojais", dabar rašančiais sav. mokyklų suole. Dabar tėvai ir mokytojai prižiūri jų rašinėlius, bet kas atsitiks po šio "lietuviško universiteto" užbaigimo? Kiek jie mylės savo spaudą, ar gailės jos netekti, kiek dėl jos tobulinsis, trokšdami joje pasirodyti?

Dažnai priekaištaujama jauniems tėvams, kad jie atsisako prisijungti prie chorų, draugijų, įvairių organizacijų... Jaunai motinai tas beveik neįmanoma, nes dėl kiekvieno naujai gimstančio kūdikio savaime reikia bendruomeninį veikimą atidėti bent penkmečiui. Be to, jaunos šeimos turi nugalėti ne vieną bendro gyvenimo netikėtą posūkį, ko senesnės šeimos jau nebesibijo.

Jaunoji lietuvė motina išeivijoje negali ir negalės būti kitokia tol, kol pati lietuvių bendruomenė nesuras naujų, šių dienų reikalavimams pritaikytų kelių.

("Tėviškės Aidai")

P. AUGIUS ILIUSTRACIJA

A. A.

JUOZĖ AUGUSTAITYTĖ-

VAIČIŪNIENĖ

RAŠYTOJA

1895 — 1974

• MOTERYS PASAULYJE

ZHIVILA ROCHE — ŽIVILĖ ŠLEKYTĖ

ANGLIJOS ROYAL SHAKESPEARE COMPANY — TEATRO AKTORĖ

Živilė yra gimusi Dresdene, Vokietijoje, 1945 m. Vėliau su tėvais atvyko į Torontą, Kanadą, kur baigė gimnaziją, studijavo matematiką ir 1966 m. gavo B.Sc. laipsnį. Nuo jaunų dienų pasižymėjo meniškais gabumais šokiui ir muzikai. Baigusi studijas, išvyko į Europą, studijavo Paryžiuje, Sorbonoje, vėliau Londone įstojo į Royal Academy of Dramatic Arts, į kurią galima pakliūti tik konkurso keliu (norinčių buvo virš tūkstančio) ir tik turintiems neeilinius vaidybinius gabumus; po dviejų su puse metų studijų gavo diplomą. Pirmiausia dirbo Škotijoj, Edinburgho miesto teatre, vėliau perėjo į televiziją, kur vaidino: Jane Austen — Persuasion, Elizabeth Gaskell — Wives and Daughters ir t.t., šie klasikiniai veikalai yra rodomi televizijoje visame pasaulyje. Paskutiniuoju metu dirba su Royal Shakespeare Company, kuris gastroliuoja įvairiuose kraštuose., vaidina Hermia — "A Midsummer Night's Dream".

Živilė puikiai kalbanti lietuviškai, išaugo gražioje lietuviškoje šeimoje su vyr. seserim ir jaun. broliu. Aktyviai dalyvavo lietuviško jaunimo veikloje, prikalusė skautam ir ateitininkam, atstovavo I-me P. L. J. kongrese Amerikoje. Vėliau išvykus Europon ir dirbant profesinį darbą, siauruose organizaciniuose rėmuose, priklausomumas ir veikla pasidarė nebeįmanoma ir nebeaktuali, nors kaip ji pati sako, kad jaučia emocinį ryšį su lietuviais ir ypatingai Lietuva, kurią nori aplankyti. Besilankant su gastrolėmis Australijoje, Živilė visur buvo labai mielai priimta ir globojama vietinių lietuvių, kurie buvo "atviresni, nuoširdesni ir lietuviškesni negu kitur". Mūsų žmonės retai iškyla į tarptautinių teatrų (filmų) viršūnes. Mes dažnai bandome garbinti tokius, kurie nieko bendro nenori su mumis turėti (arba yra visai nelietuviškos kilmės!). Kai gastroliuos garsusis Anglijos Royal Shakespeare Company teatras, prisiminkime, kad ten vaidina talentinga jauna aktorė ir lietuvaitė. Živilei nuoširdžiai linkime sceninės-kūrybinės sekmės!

* * *

The Carling Community Arts Foundation, naujai įsteigtas fondas Toronte, Kanadoje, kurio tikslas yra skatinti ir finansuoti kanadiečių daugiakultūrines etnines grupes, iškelti jų tradicijas ir papročius pasireiškiančius įvairiose formose, kaip pvz.: meną, muziką, dramą-teatrą, liaudies ansamblius, valgius, tautinius drabužius ir pan. Norima daugiau populiarinti įvairias tautybes ir pažymėti jų istorinį įnašą į kanadišką kultūrą. Į fondo komitetą yra pakviesta ir **Janina Kaknevičienė,** ilgametė "Tėviškės Žiburių" administratorė.

The Carling Community Arts Foundation komitetas, iš k.: Mrs. Elva Eileen Juba, Judge Isa Scotti, Mrs. Janina Kaknevičius ir Mrs. Terry McCormick.

Janina Kaknevičienė

Čikagos LMF Klubo nauja valdyba, iš k.: A. Mažeikienė — kandidatė, K. Leonaitienė — pirmininkė, J. Kerelienė — vicepirmininkė, R. Kriaučiūnienė — kandidatė, H. Bagdonienė — sekretorė, H. Tropikienė — iždininkė, E. Diminskienė — spaudos atstovė.

ČIKAGOS LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJOS KLUBO VEIKLA

Laisvojo pasaulio lietuvių sostinės Čikagos klubas auga. Šiuo metu narių skaičius jau viršija šimtinę. Jo veikla plati, šakota.

Praėjusiais metais buvo surengta 5 kultūrinės popietės (kartu su Liet. Tautinių Namų valdyba), kuriose buvo pristatytos ir pagerbtos žymesnės Čikagos moterys: Pirmoji "moterų Moteris" generalinė konsulė J. Daužvardienė, žymi istorikė prof. dr. V. Sruogienė, rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė, dailininkė A. Korsakaitė-Sutkuvienė ir muzikė St. Steponavičienė - Stephens.

Šiais 1973-74 m. teks prisiminti vyrus ir yra numatyti šie: kompozitorius Vl. Jokūbėnas, solistas St. Baranauskas- Baras, rašytojas A. Baronas, med. dr. R. Nemickas, solistas A. Vokietaitis ir visuomeninikas inž. A. Rudis.

Pavasariop, per Atvelykį, bus rengiamas jau trečias tradicinis Velykų stalas ir antras — lietuvių abiturientų pagerbimo vakaras.

Be šių užsibrėžtų darbų bandoma suburti jaunimo sekciją, kuri ateity papildytų Liet. Moterų Federacijos klubo eiles ir tęstų jų siekiamus darbo tikslus. Šiuo atveju numatoma surengti buvusiųjų abiturienčių kultūrinę popietę su jų pačių atliekama menine programa, nes turim stipriai besireiškiančių jaunų jėgų lietuviškame kultūriniame gyvenime ir kelios jų jau yra mūsų narių tarpe.

Kas be ko, laukia visa eilė jau numatomų ir dar nenumatomų, bet neišvengiamų darbų, nes Čikagos lietuviškas visuomeninis gyvenimas vyksta lyg nenutrūkstama darbų grandinė.

K. Leonaitienė

Rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė laimėjo dvidešimt trečiąjį "Draugo" romano konkursą už romaną "Naujųjų Metų istorija".

Skulpt. E. Kepalaitės darbų paroda vyksta New Yorke Phoenix galerijoje. Daugumoje išstatyti aliuminijaus skulptūros darbai su spalvingais elementais.

Dail. Dalios Ramanauskaitės kūrinių paroda vyksta New Yorke Hundred Acres galerijoje, kur išstatyti meistriškai atlikti įvairių kasdieninių daiktų piešiniai.

Dail. J. Paukštienės darbų paroda įvyko Los Angeles, Calif. Parodą atidarė ir globojo rašyt. Alė Rūta.

Rašytoja Petronelė Orintaitė

Rašytoja Petronelė Orintaitė, "Moters" žurnalo bendradarbė, laimėjo "Dirvos" laikraščio novelės konkursą.

Ona Šidlauskienė, iškilioji lietuvė-motina, atšventė 85 metų sukaktį. Jubiliatė yra kilusi iš Suvalkų krašto, išauginusi ir išmokslinusi gausią šeimą, pasižyminti lietuvišku taurumu, santūrumu ir darbštumu. Visų mylima ir gerbiama savo reikšmingą amžių paminėjo šeimos ir vaikų tarpe, kurie suvažiavo iš įvairių kraštų.

Jubiliatė Ona Šidlauskienė (prie dail. V. Vizgirdos tapyto portreto), iš k. Juzė Jakubėnienė, Elena Dambriūnienė, Marija Gorodeckienė, Ona Radomskienė, adv. K. Šidlauskas, Česlava Aleksonienė.

II MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMO DALYVĖS

1973. XI. 21—25
CHICAGO, U.S.A.

D. Valiukėnaitė

G. Krivickienė

E. Vaišnienė

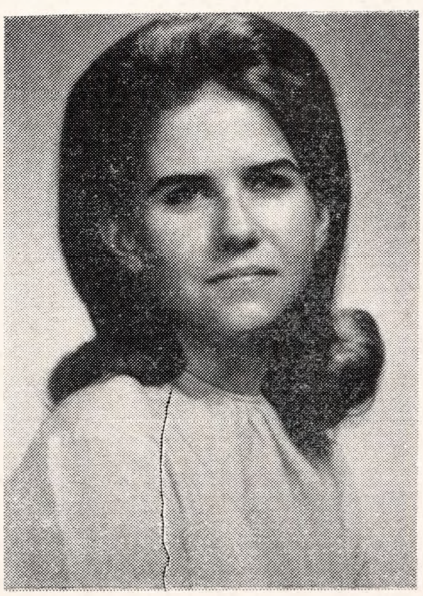
J. K. Reklaitienė

A. Vygantienė

II Mokslo ir kūrybos simpoziume dalyvavo nemažas skaičius ir moterų, kurios atstovavo įvairias mokslo sritis, kaip literatūrą, chemiją, geologiją, ekonomiką, socialogiją ir t. t.: M. Budrienė, B. Ciplijauskaitė, N. Čepienė, J. Daudžvardienė, M. Gaižutienė, S. Krivickienė, I. Lukoševičienė, J. Rėklaitienė, B. Saldukienė, V. Skrupskelytė, D. Šimoliūnienė, E. Vaišnienė, D. Valiukėnaitė, A. Vygantienė. Moterys taip pat talkino įvairiuose paruošiamuosiuose darbuose ir dalyvavo organizacinėje komisijoje. A. L. Inžinierių ir Architektų s-gos moterų pagalbinis vienetas savo lėšomis išleido simpoziumo paskaitų santrauką (anglų ir lietuvių kalbomis), kurią surinko (parašė) Danutė Bindokienė.

Organizacinės simpoziumo komisijos narės iš k.: A. Lipskienė, V. Lapienė, J. Stulpinienė, L. Dargienė.

Suvažiavimo atstovės ir viešnios iš k.: V. Anysienė, A. Kuolienė, D. Staškevičienė, Pabedinskaitė, Z. Daugvainienė, N. Kulpavičienė, kun. P. Barius, OFM, dr. O. Gustainienė, O. Jonaitienė, S. Miniotienė.

K.L.K. Moterų D-jos suvažiavimas įvyko 1973 m. spalio mėn. 20-21 d.d. Toronte, Prisikėlimo par. patalpose. Suvažiavimą atidarė centro v-bos pirm. dr. O. Gustainienė; suvažiavimui pirmininkavo L. Imbrasienė. sekretoriavo D. Staškevičienė. Žodžiu ir raštu suvažiavimą sveikino įvairios organizacijos. Atstovės iš Montrealio, Hamiltono, Delhi ir Toronto pranešė apie skyrių veiklą. Pranešimai buvo padaryti ir "Moters" žurnalo redaktorės bei administratorės. Centro valdyba buvo perrinkta sekančiai: dr. O. Gustainienė — pirmininkė, Z. Daugvainienė — vicepirmininkė, S. Laurušaitienė — sekretorė, S. Petraitienė — iždininkė, A. Šimkevičienė — parengimų reikalams, A. Kuolienė ir I. Žemaitienė — narės. Revizijos komisija — M. Vaitonienė, R. Sirutienė, B. Vaitiekūnienė. Posėdžio pabaigoje buvo perskaityta suvažiavimo rezoliucija, pasisakanti prieš laisvus abortų legalizavimus Kanadoje, kuri bus pasiųsta teisingumo ministerijai Otavoje. Aptarus einamuosius reikalus, po vaišių įvyko "Moters" redaktorės N. Kulpavičienės paskaita, iliustruota skaidrėmis, "Moteris mene", kur buvo apžvelgtos moterys menininkės amžių bėgyje. Sekmadienį suvažiavimas buvo užbaigtas bendra agape, laike kurios įdomių minčių moterims tarė kun. J. Kubilius, S.J., muzikalinę programą atliko jaunieji menininkai.

Suvažiavimas praėjo jaukioje nuotaikoje, dalyvės ir viešnios pabendravusios porą dienų, aptarė bendrus reikalus, pasidalino mintimis, kad ir toliau galėtų dirbti naudingą darbą socialinėje ir kultūrinėje plotmėje.

Kanados Kat. Moterų D-jos Šv. Jono Krikštytojo parapijos skyriaus Toronte 1970-73 m. veikla

Per šį laikotarpį turėjome net trijų pirmininkių pasikeitimus, būtent: p. Ottienė, p. Jonaitienė ir p. Sekonienė.

Skyriaus veikimas buvo sklandus ir našus (15 narių susirinkimų, 11 valdybos posėdžių).

Susirinkimus paįvairindavome įvairiomis paskaitomis. Brangūs prelegentai, kaip: dr. Gustainienė, dr. Girdauskaitė-Szabo, seselė Ignė, p. Sekonienė, advokatas H. Steponaitis, p. Sondienė, p. Plečkaitienė, p. Eižinienė, mielai aukodami savo brangų laiką, suteikdavo mums daug įdomių minčių bei naudingų patarimų.

L.K. Moterų Dr-jos Šv. Jono Kr. parapijos skyriaus valdyba. Iš k.: V. Ottienė vice-pirmininkė, O. Jonaitienė — garbės narė, R. Sirutienė — pirmininkė, A. Šimkevičienė — sekretorė, O. Dementavičienė — socialiniams reikalams narė, stovi iš k. į d.: A. Smailienė — narė, J. Kaknevičienė — revizijos komisijos narė, S. Petraitienė, B. Čirūnienė ir G. Kripienė — parengimų tvarkytojos, M. Žekienė — socialiniams reikalams narė.

Kas lietė mūsų viešesnę veiklą, tai daugiausia rūpinomės pagelbėti mūsų parapijos kūrimuisi naujoje vietovėje, taip pat rėmėme vietinę lietuvišką spaudą, pagelbėjome jaunimo organizacijoms, aukojome Tautos Fondui, lankėme ligonius ir senelius juos apdovanodamos. Savo metinę šventę, gruodžio 8 d., iškilmingai atšvęsdavome Šv. Mišiomis ir agape. Skubėjome savo darbu ir kapsniais, kur mus bendruomenė kviesdavo, k.t. į Vasario 16 minėjimus, kasmet rengiamą Tautų Karavaną ir pan. Per tuos metus įvairiom organizacijom paaukojome — $3.126,00.

Kiekvienais metais užprenumeruojame keturis "Tėviškės Žiburius" Vokietijoje gyvenantiems lietuviams. Iš jų gautų padėkos laiškų matyti, kaip jiems brangus lietuviškas žodis ir tas ryšys su didesnėmis lietuvių išeivių kolonijomis.

Savo pajamas sudarėme iš parengimų, narių mokesčio, narių aukų ir žiemos sezone sekmadieniais ruošiamos kavinės parapijos salėje.

Tikimės, kad išsikėlusios į naujas patalpas Anapilyje galėsime dar sėkmingiau dirbti. **R. Sirutienė.**

• Madų ir grožio pasaulis

VEDA I. KAIRIENĖ

ELEGANTIŠKOS EUROPIETĖS

Europietės perka palyginamai labai mažai rūbų. Galbūt dėl to jos atrodo taip gerai apsirengusios.

Pagal vienos iš elegantiškiausių Toronte butique savininkės Kristinos

Wookey nuomonę — prancūzė turi daug mažiau pinigų rūbams negu amerikonė, bet ji rengiasi žymiai elegantiškiau. Kaikuriuos rūbus prancūzės nešioja 5-6 metus, bet jie vis dar gerai atrodo, nes pačioje pradžioje jie gerai atrodė. Prancūzių pasirinkimas yra gana konservatyvus, tačiau jos kreipia didžiausią dėmesį į medžiagos kokybę ir kirpimą.

Juk negali tikrai gerai rengtis, jei seksi paskutinę madą, kai ekstravagantiški papuošalai, nei storapadžiai batai netvers ilgiau, negu vieną sezoną. Po to jie išmetami. Jie nepriklauso gerai suplanuotam "garderobui".

Marlene Dietrich kažkada yra pasakiusi: "Jei turi gerą juodą megztinį ir gerą juodą sijoną ir nudažai nagus raudonai — gali eiti visur".

"Aš turiu Paryžiuje draugę", sako Kristina Wookey, "kuri tikrai gali sau leisti įsigyti St. Laurent'o drabužius, tačiau, kai pernai jo kolekciją dominavo krepo suknelės, mano draugė nusipirko sijoną ir palaidinę. Ji dėvi palaidinę taip pat ir su kelnėm, o sijoną su juodu kašmiro megztuku ir visada atrodo išskirtinai elegantiškai".

"Iš tikrųjų nėra reikalo pirkti daug rūbų, jei jie yra geros rūšies ir gero kirpimo. Mes šitame krašte taip pripratome prie sintetinių medžiagų, o Europoje jos nelabai populiarios. Viskas, ką europietės dėvi yra geros rūšies ir labai apgalvotai parinkta. Palyginus su mumis, jos moka daug daugiau už įvairius priedus, kaip rankinukus, batus, šalikėlius. Europietė mielai išleis daugiau už gerą rankinuką ir dėvės jį 3-4 metus. Čia dažnai pamatysi ponias dėvinčias brangius gražius apsiaustus ir plastikinius rankinukus. Plastikinius!".

Kristina pati nieko plastikinio nedėvi ir nepardavinėja. Ji skundžiasi, kad kaikurios pirkėjos nemoka tinkamai prižiūrėti geros rūšies rankinukų.

"Moterys daugiau dėmesio kreipia į savo 20 dolerių palaidines, kaip į 60 dolerių rankinukus. Jos mano, kad brangus daiktas savaime turi būti patvarus. Rankinukus reikia laikas nuo laiko gerai išvalyti ir patepti neutraliu batų tepalu ir niekad nekišti į plastikinius maišus, kai jie nedėvimi. Oda turi kvėpuoti. Vyrai, atrodo, geriau prižiūri savo odinius portfelius, kaip moterys rankinukus. Vyrai valo ir blizgina savo batus, moterys — niekada! Moterys taip pat sumaišo kainą, rūšį ir patvarumą. Didelis, minkštos odos rankinukas yra prabanga. Minkštas rankinukas daug greičiau susidėvės negu su rėmais, nes odai užkraunamas visas svoris".

Kristina visai neužsako pastelinių spalvų rankinukų. Jie kaštuoja tiek pat kiek tamsesnės odos, bet daug greičiau susitepa ir susidėvi. Pagal ją, vasarą visai tinka dėvėti rudos spalvos rankinuką.

Ji mielai duoda patarimus savo nuolatinėms pirkėjoms. "Kaikurios tuos patarimus pasisavina. Gero apsirengimo supratimas nėra mums paveldėtas. Amerikietės ir kanadietės daug labiau didžiuojasi savo namais negu rūbais. Čia moteris perkasi sau geresnį elektrinį rankandą virtuvei ir dėvi dar vienus ekstra metus savo seną

apsiaustą. Tuo tarpu prancūzės virtuvė yra daug skurdesnė rakandais, bet pati šeimininkė daug žavesnė ir elegantiškesnė".

Kvepalų yra keturių pagrindinių rūšių. Pirmiausia — gėlių kvapas — galbūt, pats populiariausias, pats moteriškiausias, orientališkas — naujausias rinkoje, šiltas ir aromatiškas, kartais sunkus, vadinamasis žalias kvapas — šviežias kaip pavasario miškas, lapų, medžių ir samanų kvapas ir vaisių bei prieskonių kvapas — citrinų, muškato riešuto ir cinamono kvapas.

Kad pasirinkti sau tinkamą kvapą ir jį išbandyti, niekad neuostykit kvepalų iš bonkutės. Kvepalai keičiasi ant jūsų odos. Bandant kvepalus, reikia juos patrinti ant riešo ar kitoje pulsuojančioje vietoje. Tada palaukti 15 minučių kol išgaruos alkoholis ir kvepalų esencija susimaišys su jūsų natūraliom odos alyvom. Pauostykit savo riešą. Po valandos vėl pauostykit. Po trijų valandų — vėl ir jei tada kvepalų kvapas jau bus neužuodžiamas, tie kvepalai ne jums.

Kvepalų esencija tirpsta ir maišosi su odos alyva kai oda yra šilta, tad naudokit odekoloną tuojau pat po vonios. Išbandykit parfumuotą muilą, vonios alyvą, kvepiantį skystą kremą. Nešiokitės mažą kvepalų bonkutę keliaudamos, eidamos į darbą, į svečius, važiuodamos atostogų.

Kvepalai sukurti moteriai ir kodėl gi jai nepasinaudoti ta maža prabanga pilkoje kasdienybėje?

APIE KVEPALUS

Kvepalai, be abejo, yra prabanga, bet beveik kiekviena moteris įstengia nusipirkti odekoloną ar tualetinį vandenį. Nežiūrėkit į odekoloną kaip į skystą auksą — naudokit jį ir nebūtinai tik išskirtinom progom, bet naudokit jį kasdien.

Užmirškit pasenusią pažiūrą, kad moteris atpažįstama iš jos kvepalų. Metų metais naudojami tie patys kvepalai nusibos ir jums ir šalia jūsų gyvenantiems.

Koks gi skirtumas tarp kvepalų, odekolono ir tualetinio vandens? Pirmiausiai — kaina. Kvepalai gali kaštuoti iki 65 dolerių už vieną unciją. Tualetinio vandens kainos prasideda nuo 2 dolerių už bonkutę. Kvepalai turi didžiausią kiekį esencijos, todėl jie kvepia stipriau ir jų kvapas ilgiau išsilaiko. Odekolonas yra silpnesnis ir tualetinis vanduo dar silpnesnis.

Šlakstykitės vieno kvapo vandeniu iš ryto ir kito kvapo vakare. O paskui vien tik dėl įdomumo sukeiskite juos. Kad jūsų rūbai kvepėtų, pakabinkite į spintą parfumuotas sašetes.

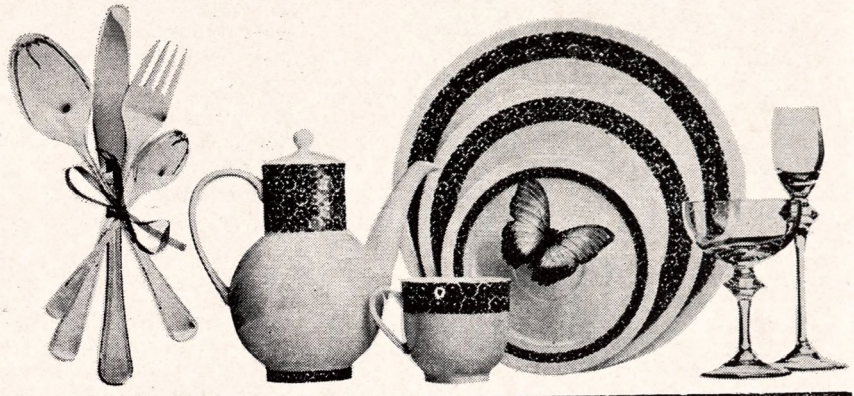
Kaip pasirinkti tinkantį sau kvapą?

"Moteris" išeina pavėluotai dėl persitvarkymų spaustuvėje. Atsiprašome! — Adm.

• Šeimininkių kampelis

VEDA L. MURAUSKIENĖ

Plaktų baltymų saldusis

1 pakelis želatinos (be skonio),
½ puoduko cukraus,
¼ šaukštelio druskos,
1½ puoduko apelsinų sunkos,
¼ puoduko citrinos sunkos,
2 kiaušinio baltymai,
tarkuota žievė vieno apelsino ir citrinos.

Mažame puodelyje sumaišyti želatiną, cukrų, druską. Dadėti ½ puoduko apelsino sunkos ir ant lengvos ugneis pakaitinti, kad želatina ištirptų. Želatinai ištirpus, puodelį nuimti nuo ugnies ir supilti likusias sunkas. Padėti atvėsti, 1-3 valandas.

Į atvėsintą želatiną sudėti kiaušinio baltymus ir tarkuotas žieveles, elektrine plakimo mašinėle gerai išplakti, kad masė būtų standi. Dėti į stiklinius indelius ir atšaldyti. Duodant į stalą galima puošti smulkiomis uogomis.

Ryžiai su uogomis

1 puodukas plakimo grietinėlės,
¼ puoduko cukraus,
1 puodukas virtų ryžių,
12 uncijų pakelis šaldytų aviečių ar kitų smulkių uogų.

Grietinėlę išplakti iki standumo, tada išmaišyti cukrų ir atvėsintus ryžius. Atšildytas uogas gerai nusausinti, pasilaikant sirupą. Uogas išdėstyti indeliuose ir ant viršaus uždėti ryžius, atšaldyti. Duodant užpilti sirupo.

Rūgščios grietinės pyragas

6 šaukštai minkšto sviesto ar margarino,
1 puodukas cukraus,
2 kiaušiniai, kambario temperat.,
1⅓ puoduko miltų,
1½ šaukštelio kepimo miltelių,
1 šaukštelis kepimo sodos,
1 šaukštelis cinamono,
1 puodukas rūgščios grietinės,
6 uncijų pakelis pusiau saldaus šokolado "chips".

Sviestą, cukrų, kiaušinius sudėti į indą ir su plakimo mašinėle, vidutiniu greičiu, plakti apie 10 minučių. Visus sausus produktus kartu persijoti ir su šaukštu įmaišyti į išplaktą masę. Po to sudėti rūgščią grietinę ir gerai išmaišyti.

Į riebalais išteptą ir miltais pabarstytą kepimo formą (9x13) sudėti tešlą. Ant viršaus išdėlioti šokoladą ir užberti 1 šaukštą cukraus.

Kepti prie 350° apie 35 minutes ar kol pyragas pasiliuosuos nuo formos kraštų. Leisti atvėsti formoje.

Tarkuotų obuolių pyragas

1¼ puoduko riešutų aliejaus (peanut oil),
1 puodukas balto cukraus,
1 puodukas rudo cukraus,
1 kiaušinis,
3 puodukai miltų,
1 šaukštelis kepimo sodos,
1 šaukštelis druskos,
1½ šaukštelio cinamono,
¼ šaukštelio malto kardamono ar muškato riešuto,
3 puodeliai tarkuotų nuluptų obuolių,
2 šaukšteliai vanilijos,
½ puoduko kapotų riešutų (walnuts)

Formą ištepti riebalais ir pabarstyti miltais, naudoti 9x13 colių arba apvalią su skyle (tube) formą.

Į indą supilti aliejų ir kiaušinį, su elektrine mašinėle vidutiniu greičiu plakti apie 5 minutes. Miltus išsijoti su soda, druska, cinamonu bei muškato riešutu, maišant sudėti į išplaktą masę. Sudėti tarkuotus obuolius, vanilę, riešutus ir plakti, augščiausiu greičiu apie dvi minutes.

Tešlą išdėti į paruoštą formą ir kepti prie 350° 1.30 val. (trumpiau, jei forma žema) Iškepus leisti atvėsti. Šis pyragas gali stovėti 4-6 savaites šaltoje vietoje.

Kepti šrimpai su sūriu

½ puoduko pjaustytų šviežių grybų,
2 šaukštai sviesto,
1 svaras išvalytų virtų šrimpų arba 10 uncijų dėžutė (gerai nusausintų),
1½ puoduko virtų ryžių (long grain),
1½ puoduko tarkuoto "Cheddar" sūrio,
½ puoduko grietinėlės,
3 šaukštai pamidorų košės (ketchup),
1 šaukštas "Worcestershire" padažo,
1 kapotas svogūnas,
druskos, pipirų pagal skonį.

Svogūną pakepinti svieste apie 5 minutes, kad gražiai paruduotų, tada sumaišyti visus produktus dadedant pipirų ir druskos.

Šią masę dėti į riebalais pateptą stiklinį kepimo indą ar mažesnius indelius. Kepti prie 350°, mažus — 15 min., didelį — apie 45 min., kol masė pradės burbuliuoti ir gražiai viršus paruduos. Galima laikyti šaldytuve ir prieš duodant į stalą atšildyti (apie 30 min.).

Jautiena vyno padaže

(Šis receptas tinka ir stirnienai-ožienai)

2 svarai jautienos mėsos (round steak),
1 skiltelė česnako, sutrinto su ½ šaukštelio druskos,
pipirų pagal skonį,
2 šaukštai citrinos sunkos,
1 puodukas balto vyno (rūgštaus-dry),
½ puoduko aliejaus,
3 šaukštai miltų,
1 dėžutė grybų,
druskos.

Mėsą supjaustyti kąsnio dydžio gabaliukais. Stikliniame inde sumaišyti česnaką, citrinos sunką, ½ puoduko vyno, alyvą, druską ir pipirus. Mėsą sudėti į šį marinatą ir palaikyti mažiausia 3 valandas.

Keptuvėje išleisti riebalus ir dėti marinuotą mėsą. Marinatą palaikyti. Mėsą apkepinti vartant iš visų pusių. Tada užpilti sunką nuo grybų, likusį marinatą ir dapilti vandens tiek, kad mėsa būtų apsemta. Uždengti keptuvę ir ant lengvos ugnies troškinti apie 1 val. (ar kol mėsa bus minkšta). Reikalui esant, dapilti vandens.

Miltus sumaišyti su likusiu vynu ir pamažu maišant supilti ant mėsos, sudėti grybus. Duoti su virtais ryžiais ir žaliom salotom.

Kiaušinienė su pupelėmis

1 svagūnas, supjaustytas plonai,

2 dėž. 19 uncijų žaliųjų pupelių,
4 kiaušiniai,
druskos, pipirų, paprikos pagal skonį,
4 šaukštai sviesto ar margarino,
papuošimui petruškų ir citrinos riekučių.

Didelėje keptuvėje išleisti riebalus ir sudėti pjaustytus svogūnus. Pakepinti kol suminkštės, dadėti gerai nusausintas žalias pupeles. Kiaušinius išplakti su prieskoniais ir užpilti ant pupelių. Maišant, keptuvę laikyti ant ugnies, kol kiaušiniai sukeps. Duoti tuoj pat į stalą, tinka pamidorų salotos.

Vynuogių pudingas

½ puoduko sirupo (maple),
½ puoduko pieno,
½ šaukštelio kepimo sodos,
1 puodukas miltų,
¼ šaukštelio druskos,
1 puodukas raudonų vynuogių (pjautų pusiau).

Visus produktus inde gerai sumaišyti. Riebalais ištepti kepimo formą (8x8 colių dydžio). Masę jon sudėti ir kepti prie 350° kol gražiai paruduos. Duoti uždedant plaktos grietinėlės ir papuošiant vynuogėmis.

Abrikosų pyragas

½ svaro sviesto,
¼ svaro cukraus,
2 pakeliai vanilinio cukraus,
3 kiaušiniai,
½ svaro miltų,
1 šaukštelis kepimo miltelių,
2 šaukšteliai cukraus,
1 pakelis mgidolų,
1 dėžė abrikosų.

Išplakti iki putų: sviestą, cukrų, vanilją ir kiaušinius. Primaišyti persijotus miltus su kepimo milteliais. Kepimo formą iškloti vaškiniu popieriumi. Tešlą dėti į formą su šaukštu (apie vieno colio storumo), ast viršaus sudėti gerai nusausintus abrikosus, pabarstyti kapotais migdolais ir cukrumi. Kepti vidutinėje temperatūroje apie 45 min., iškepus supjaustyti.

Vyšnios - Brandy

2½ svarų saldžių vyšnių,
2½ puoduko cukraus,
2½ puoduko vandens,
Brandy.

Vyšnias nuplauti ir sutrumpinti kotelius tik kauliukų neišimti. Į puodą supilti cukrų ir vandenį. Leisti užvirti nuolatos maišant, kol cukrus ištirps. Dar leisti pavirti apie 5 minutes. Sudėti vyšnias ir užvirinti. Nuimti nuo kaitros ir dėti į paruoštus vekavimo stiklus. Pripildant juos ¾ pilnumo. Lengvai uždėti dangtelius ir leisti atvėsti.

Atvėsus stiklams pripildyti su Brandy ir gerai uždaryti. Statant stiklus apversti, dangčiais ant stalo. Porą dienų palikti taip pastovėti, tada sustatyti stiklus, kaip priklauso, vėsioje ir tamsioje vietoje. Laikyti mažiausiai tris mėnesius prieš naudojimą. Tinka duoti prie ledų, pudingų, pyragų papuošimams.

Mėlynių uogienė užšaldymui.

2 puodukai mėlynių, maždaug vieną kvortą,
4 puodukai cukraus,
2 šaukštai citrinos sunkos,
½ bonkutės pektino 6(uncijų),

Gerai išplauti mėlynes ir sutrinti. Įmaišyti cukrų, pektiną sumaišius su citrinos sunka irgi supilti ant mėlynių. Maišyti apie 3 minutes. Sudėti į vekavimo indus nedapilant apie 1 inčą nuo viršaus. Uždėti dangtelius ir leisti pastovėti 24 valandas kambario temperatūroje, kad pektinas susėstų. Tada užšaldyti. Kartą stiklą atidarius, laikyti šaldytuve. (Apie 6 stiklai 9 uncijų talpos).

"MOTERS"

prenumerata metams

6 doleriai

Prašome

sumokėti

už

1974 metus.

Administracija

• Atsiųsta paminėti

Girių Sargai — Erlėnas, apysakos; 210 psl., kaina $3; išleido k. Pr. Vaseris, 18 Henry St., Kesington, Vic. 3031, Australia.

Paliktos Pėdos — moksleivių metraštis — mokslo metai 1972-1973, Kristijono Donelaičio Aukštesnioji Lituanistinė mokykla, Čikaga; dail. — P. Aleksa, techn. priež. — S. Ramonas, fotografija — V. Noreika ir A. Liepa. 131 psl., turinyje moksleivių kūryba ir piešiniai.

Suvažiavimo Darbai I t. — LKM Akademijos 1933 m. leidinys, perspausdintas foto mechaniniu būdu 1973 m., 600 egz.

Karaliai ir Bulvės — Liudas Dovydėnas; dail. A. Korsakaitė-Sutkuvienė; 212 psl., kaina $4.50, pasakų rinkinys išleistas Lietuvių Knygos Klubo.

Lituanus — Lithuanian quarterly (anglų kalba); redaguoja: A. Klimas, T. Remeikis, B. Vaškelis; prenumerata metams $8 —pavasario, vasaros, rudens ir žiemos leidiniai; adresas: Lituanus, P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

Tautvila — Juozas Kralikauskas, istorinis romanas; išleido Lietuviškosios Knygos Klubas; 205 psl., kaina $4.50. Dail. A. Korsakaitė-Sutkuvienė. "Tai yra tėviškės ilgesio giesmė ir kartu šio ilgesio išpildymo tragedija". "Jis yra gerai įsiskaitęs į Didž. Lietuvos kronikas ir iš jų paėmęs savo kūriniui ne tik siužetą, bet ir nuotaikos bruožų. Iš kitos pusės jis yra tiek daug gilinęsis į lietuviško žodžio praeitį, kad jam yra atsidengę daugelio jų ne tik senobinė forma, bet ir prasmė". (Leid.).

Pasaulio Lietuvis — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos leidinys; redaktorius — Stasys Barzdukas; adresas — 18308 Hiler Ave., Cleveland, Ohio 44119, U. S. A.; prenumerata metams — $2.

Švietimo Gairės — lietuviškojo ugdymo žurnalas; leidžia — ALB Švietimo Taryba; vyr. redaktorius — Petras Maldeikis; adresas — 7031 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, U. S. A.; prenumerata metams — $2.

Laiškai Lietuviams — Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas; redaktorius J. Vaišnys, SJ; adresas — 2345 West 56th Street, Chicago, Ill. 60636, USA; prenumerata metams — 5 dol.

Moterų Dirva — L. R. K. Moterų Sąjungos leidinys; redaktorė — Mrs. Dale Murray; adresas — 3005, U. S. A. prenumerata metams — $2.50 Amerikoje, kitur — $3.

Liet. Kat. Moterų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos Žinios. — Adresas. LKMOPS žinios, c/o Mrs. A. Radzivanas. 84—16 110 th St. Richmond Hill, N. Y. 11418.

Ateitis — Lietuvių Katalikiško Jaunimo žurnalas; redaktorius — kun. J. Staškevičius, 941 Dundas St., W. Toronto, 3, Ont. Canada, administratorius — J. Polikaitis, Ateitis, 7235 S. Sacramento Avenue, Chicago, Ill. 60629, U. S. A.; prenumerata metams $7.00.

Lietuvių Dienos, mėnesinis lietuvių kultūros ir visuomenės gyvenimo žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis. Redaguoja redakcinė kolegija: D. Mackialienė, Pr. Gasparonis ir V. Prižgintas. Anglų k. red. A. Miliukas. Atsk. nr. kaina 90 ct., metinė prenumerata $9. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029.

Mūsų Žinios — Čikagos Lietuvių Jėzuitų veiklos dvisavaitinis biuletenis; adresas 2345 West 56th Street, Chicago, Ill. 60636.

Šaltinis—tikybinės ir tautinės minties iliustruotas žurnalas; leidžia Šv. Kazimiero S-ga ir T. T. Marijonai; redaktorius — kun. J. Matulis, M.I.C.; adresas — 16, Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England; prenumerata metams — 1.20 sv. (3 dol.).

Krivulė — Vakarų Europos Lietuvių Sielovados leidinys; red. kun. P. Celiešius; 8939 Bad. Woerishofen, Kirchenstrasse 5, W. Germany; vieno nr. kaina — 0.35 dol.

Eglutė — iliustruotas vaikų žurnalas; redaguoja ir leidžia N. P. M. Seserys, Putname; išeina kas mėnesį, metinė prenumerata $5; adresas: Eglutė — Immaculate Conception Canvent, Putnam, Conn. U. S. A. 06260.

Museum Review — Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjaus Čikagoje Biuletenis.

Šv. Pranciškaus Varpelis — mėnesinis religinio - patriotinio turinio laikraštis; leidžia T. T. Pranciškonai; redaktorius — T. V. Gidžiūnas, O. F. M.; administratorius — T. S. Rapolas, O.F.M.; metinė prenumerata — 3 dol.; adresas: Francican Fathers, Kennebunkport Me, U.S.A. 04046.

Medicina — Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų S-gos žurnalas; **vyr. red. H. Armanas, M.D.**—1934 Wilkens Ave. Baltimore, Maryland, U.S.A. 21223; **adm. J. Vytuvienė, D. D. S.** — 85 — 29 96th, Woodhaven, N. Y. U.S. A. 11421: metinė prenumerata — 10 dol. (3 nr.).

Skautija — Lietuvių Skautų sąjungos vadovybės biuletenis; redaguoja redakcinis kolektyvas: A. Saulaitis, R. Gudaitienė, Č. Kiliulis; administracijos adresas: K. Šimėnas, 45 Alban St., Dorchester, Mass. 02124, U.S.A.

* * *

GARBĖS PRENUMERATOS:

Bieliauskaitė L., Chicago, Ill., Penčylienė J., Chicago, Ill., Rubickienė K., Santa Monica, Calif., Skobeikienė S., Richmond Hill, N. Y., Svetulevičienė O., Keswick, Ont., Tarvydienė M., Hamilton, Ont., Vitkuvienė V., New York, N.Y.

ŽURNALUI AUKOJO:

$50.00 — Kat. Mot. Šv. Jono par. Draugija, Toronto, Ont.

$10.00 — Jurėnienė E., Eden, Ont., Stankūnienė B., Chicago, Ill., Tamošaitienė A., Kingston, Ont.

$6.00 — Silvienė B., Carnegie, Australija.

$5.00 — Budrienė P., Elizabeth, N. J., Campe K., Waterbury, Conn., Girdauskienė S., Chicago, Ill., Ottienė V., Toronto, Ont., Rakštienė S., Fruitland, Ont., Vitkuvienė V., New York, N.Y.

$4.00 — Puterienė A., Toronto, Ont., Tylienė V., Detroit, Mich.

$3.00 — Damienė O., Omaha, Nebr., Giedraitienė K., Stoney Creek, Ont.

$2.00 — Abromaitienė A., Toronto, Ont., Akelienė B., Valencia, Venezuela., Dabregienė S., Brockton, Mass., Damašienė V., E. Chicago, Ind., Dragašienė A., Toronto, Ont., Juodvalkienė O., E. Chicago, Ind., Kudžmaitė E., Detroit, Mich., Kumetienė P., Worcester, Mass., Liaukuvienė M., Huntington, Conn., Musteikienė A., Buffalo, N.Y., Sirusienė H., Stockton, N. J., Songinienė E., Chicago, Ill., Švėgždienė E., Toronto, Ont., Svotelienė M., Baltimore, Md..

$1.00 — Adickienė S., Chicago, Ill., Adomaitienė M., LaSalle, Que., Girulienė O., S. Boston, Mass., Gugienė E., Hamilton, Ont., Jonunienė E., Toronto, Ont., Kasperavičienė A., Cleveland, Ohio, Kriaunienė E., Brecksville, Ohio, Levišauskienė M., Toronto, Ont., Lukošienė P., Hamilton, Ont., Peskerskienė M., London, Ont., Šimkevičienė A., Toronto, Ont., Smilgienė K., Vancouver, B. C., Staškevičienė D., Verdun, Que., Steponavičienė G., Portland, Oregon, Ulpaitė I., Dorchester, Mass., Vaitonienė V., Hamilton, Ont.

GARBĖS PRENUMERATOS

Balandienė P., Warren, Mich., Balzarienė K., Chicago, Ill., Basienė E., Hamilton, Ont., Čipkienė S., Willowick, Ohio, Čižauskas V., Detroit, Mich., Dikinienė B., Chicago, Ill., Giriūnienė V., Montreal, Que., Ingelevičienė R., Great Neck, N.Y., Jokubilienė E., Delhi, Ont., Kačinskienė B., Bethesda, Md., Kalasauskienė K., Winnipeg, Man., Kizlauskienė O., Cicero, Ill., Koppienė L., Brooklyn, N.Y., Kripkauskienė B., Plymouth, Mich., Kuprionienė M., VanNuys, Calif., Kurienė J., Windsor, Ont., Mačiuikienė A., Chicago, Ill., Majauskienė E., Chicago, Ill., Milčienė A., Manchester, Conn., Paulaitienė N., Sudbury, Ont., Petokienė A., Chicago, Ill., Ročiūnas V., Independence, Ohio, kun. A. Sabas, Sudbury, Ont., Skeivelienė P., St. Catharines, Ont., Skučienė M., Stayner, Ont., Stepaitienė E., Toronto, Ont., Tamulionienė B., Toronto, Ont., Vaišvilienė S., Chicago, Ill., Valiukonienė E., Boston, Mass., Vileniškienė O., Dorchester, Mass.

ŽURNALUI AUKOJO

$25.00 — Rev. Msgr. F. M. Juras, P.A., Putnam, Conn.

$10.00 — Žiogienė J., Delhi, Ont.

$5.00 — Arūnienė A., Toronto, Ont., Balandienė P., Warren, Mich., Hellemans Z., Antwerpen, Belgium, Matulionis A., Plattsburg, N.Y., Milčienė A., Manchester, Conn., Paukštienė M., West Hill, Ont., Paukštienė J., Chicago, Ill., Vileniškienė O., Dorchester, Mass.

$4.00 — Bungardienė A., Hamilton, Ont., Ulozienė S., Islington, Ont.

$3.00 — Aukštaitė M., Willowdale, Ont., Mikšienė A., Hamilton, Ont., Ribokienė E., Brockton, Mass., Rimkienė M., Cicero, Ill., Šliterienė K., Waukegan, Ill.

$2.00 — Budzinauskienė B., Waterbury, Conn., Janonienė M., Brockton, Mass., Kalvaitienė S., Santa Ana, Calif., Kapočienė M., Dorchester, Mass., Kežinaitienė A., Hamilton, Ont., Liaugaudienė E., Saddle Brook, N.J., Monkevičienė B., Dorchester, Mass., Pazukaitė V., Weston, Ont., Perkauskienė B., Hamilton, Ont., Prunskytė A., Chicago, Ill., Vasikauskienė S., Richmond Hill, N.Y., Vasiliauskienė O., Woodhaven, N.Y.

$1.00 — Asevičienė D., Toronto, Ont., Basalykienė M., Toronto, Ont., Bersėnienė E., Welland, Ont., Bilevičienė S., Montreal, Que., Budzinauskienė A., Waterbury, Conn., Bureikienė R., Los Angeles, Calif., Jakimavičienė O., Toronto, Ont., Kamaitienė D., Hamilton, Ont., Kazlauskienė G., Waterbury, Conn., Kannapuu L., Willowdale, Ont., Martišauskienė O., Brighton, Mass., Mikeliūnienė M., Michigan City, Ind., Tautvilienė B., Washington, D.C., Venckuvienė M., Sudbury, Ont., Žiminskienė O., Winnipeg, Man.